बेलका नगरपालिका

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा तथा कोडिङ

आर्थिक बर्ष २०८०/८१

प्रतिवेदन

बेलका नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

रामपुर, उदयपुर

कोशी प्रदेश, नेपाल ।

विषयसूची

खण्ड एक परिचय : 3

१.१ पृष्ठभूमि........ 3

१.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको विकासक्रम........ 3

१.३ परिभाषा र अर्थ 4

१अध्ययन ४.को महत्व 4

खण्ड दुई लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कार्यान्वयन : 6

२लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमाका उद्देश्यहरु १. 6

२.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कार्यान्वयन 6

खण्ड तीन लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा प्रकृया :........ 8

३.१ योजना तर्जुमामा लैङ्गिक विषयवस्तुको एकीकरण........ 8

३.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तथा राजस्व अभिवृद्धि 8

३.३ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङ्ग 9

३.४ लेखा प्रणालीमा लैङ्गिक विषयवस्तु 10

३.५ स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रविष्टि 10

खण्ड पाँच : 12

५.१ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङ........ 12

५.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन दृष्टिकोणबाट सवल पक्ष र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु........ 13

५र्जुमा तथा कार्यान्वयन कार्ययोजनालैङ्गिक उत्तरदायी बजेट त ३. 15

५निष्कर्ष तथा सुझाव ४.........16

अनुसूची १ : लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङ 17

अनुसूची २ : नगरपालिकाका नीति कार्यक्रममा भएका लैङ्गिक समावेशी प्रावधानहरु........ 36

खण्ड एक : परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुनेछन, कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट वञ्चित नगर्ने प्रतिवद्दता सहित नागरिकहरुलाई समानताको हकको प्रत्याभूत गरेको छ । नेपाल विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय अभिसन्धिहरूको पक्ष राष्ट्र भएकाले लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण र सामाजिक समावेशीकरणलाई कानुनी रूपले स्वीकार गरी अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्दता समेत व्यक्त गरेको छ । प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूले संविधान एवम् अन्य प्रचलित कानून बमोजिम वि.सं. २०७५ सालदेखि आफ्नो योजना तथा बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दै आएका छन् ।

आर्थक वर्ष २०६४/६५ देखि नेपाल सरकारका सबै मन्त्रालयहरूले लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट प्रणालीको अभ्यास गर्दै आएका छन् । प्रत्येक मन्त्रालयले वार्षिक कार्यक्रममा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको मान्यतालाई समावेश गरी तदनुरुप प्रतिवेदन गर्ने गरेका छन् ।

नेपाल सरकारले लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट प्रणालीलाई प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट प्रणालीमा समेत समावेश गर्ने नीति लिएको छ । अर्थ मन्त्रालयको बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा मातहत लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट समिति गठन गरी अर्थ मन्त्रालयले प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा नमूना निर्देशिका २०७७ तयार गरेको र निर्देशिकाले प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट बजेट विनियोजन गरिएका कार्यक्रम अन्तर्गतका क्रियाकलापहरूको वर्गिकरण गर्नुपर्ने र ती क्रियाकलापहरूले महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक समानतालाई योगदान पुऱ्याउने विश्वास लिईएको छ ।

यस सन्दर्भमा बेलका नगरपालिकाले आफ्नो समग्र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन मूल्याङ्कनमा लैङ्गिक समानता मूलप्रवाहिकरण गर्न आर्थिक बर्ष २०८१/८२ को लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा, कोडिङ्ग तथा कार्यान्वयन योजना तयार गरी यो प्रतिवेदन गरिएको छ ।

१.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको विकासक्रम

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको विकासक्रमलाई नियाल्दा सर्वप्रथम सन् १९८४ मा अस्ट्रेलियाबाट सुरु भएको देखिन्छ महिला बजेटको रूपमा। खास गरी सन् १९९५ मा संयुक्त राष्ट्रसङ्घले आयोजना गरेको बेइजिङ सम्मेलन र सन् २००० को बेइजिङ जोड ५ सम्मेलन पश्चात् लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको अवधारणाले विश्वको ध्यानाकृष्ट गरेको पाइन्छ । महिला बजेट (Women Budget), लैङ्गिक बजेट (Gender Budget), लैङ्गिक संवेदनशील बजेट (Gender Sensitive Budget), लैङ्गिक बजेट पहल (Gender Budget Initiative), लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट (Gender Responsive Budget) जस्ता नामले हाल विश्वका ९० मुलुकहरूमा यो बजेट लागु भएको देखिन्छ । अन्य मुलुकहरूमा पनि यो बजेट लागु गर्ने प्रयास भइरहेको पाइन्छ ।

महिलाहरू पुरुषको तुलनामा शिक्षा स्वास्थ्य लगायतका आधारभूत जीवनोपयोगी सुविधाबाट पछि परेको विश्वव्यापी आँकलनका बिच सन् १९९५ मा संयुक्त राष्ट्रसङ्घले चिनेको वेइजिङ्गमा आयोजना गरेको चौथो विश्व महिला सम्मेलन (बेइजिङ सम्मेलन) मा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई एक प्रमुख रणनीतिको रूपमा लिई १२ वटा क्षेत्रहरूमा परिवर्तनको प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको थियो । सोको पाँच वर्षपछि समीक्षा गर्दा बेइजिङ सम्मेलनले तय गरेका प्रतिबद्धता अनुसार वित्तीय विनियोजन नभएकाले अपेक्षाकृत उपलब्धि हासिल हुन नसकेको निष्कर्ष निकालेको थियो । तत्पश्चात् लैङ्गिक समानता हासिल गर्न बजेटको पनि व्यवस्था गर्नुपर्ने महसुस भई लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा विधिको प्रयोगमा विश्वको ध्यान आकृष्ट भएको हो ।

नेपालमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको विकासक्रमलाई हेर्दा छैटौँ योजना (२०३७-४२) देखि महिला विकासका विषयलाई विकास योजनामा समावेश गर्न थालिएको र नवौँ योजना (२०५४-५९) देखि लैङ्गिक समानता र सशक्तीकरणको नीति अवलम्बन गर्दै आएको पाइन्छ ।

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को बजेट वक्तव्यमा लैङ्गिक समानता प्रति नेपालले गरेको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न सरकारी खर्चलाई लैङ्गिक उत्तरदायी बनाउने सोच व्यक्त भएपश्चात् सो प्रक्रियालाई संस्थागत रूप दिन अर्थ मन्त्रालयमा एक लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट समितिको गठनको व्यवस्था भएपछि नेपालमा औपचारिक रूपमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट प्रणालीको प्रक्रिया सुरु भएको देखिन्छ । आ.व. २०६४/६५ को बजेट देखि बजेट लैङ्गिक वर्गीकरण (प्रत्यक्ष उत्तरदायी, अप्रत्यक्ष उत्तरदायी र तटस्थ) गरी बजेटलाई मूल्याङ्कन गर्ने परिपाटीको विकास भएको देखिन्छ । आ.ब. २०६९/७० मा अर्थ मन्त्रालयले लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन नै तयार गरी प्रयोगमा ल्याएको छ । संघीयताको मर्म अनुरुप अर्थ मन्त्रालयले प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा नमूना निर्देशिका २०७७ तयार गरेको र निर्देशिकाले प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट बजेट विनियोजन गरिएका कार्यक्रम अन्तर्गतका क्रियाकलापहरूको वर्गिकरण गर्नुपर्ने र ती क्रियाकलापहरूले महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक समानतालाई योगदान पुऱ्याउने प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट नमूना निर्देशिका २०७७ जारी गरेपछी प्रदेश तथा स्थानीय तहहरुबाट बार्षिक नीति योजना तथा बजेट प्रकृयामा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा कार्यलाई थालनी गरिएको छ ।

१.३ परिभाषा र अर्थ

कुल बजेटको अनुमान, आयको आधारको खोजी, विभिन्न शीर्षकहरूमा गरिने विनियोजन र खर्च, खर्चको अभिलेख र लेखाजोखा लगायतका सम्पूर्ण पक्षमा लैङ्गिक समानताको लक्ष्य प्राप्तिलाई केन्द्रमा राखेर उद्देश्यमूलक ढंले, योजनावद्दरूपमा, लैङ्गिक विश्लेषण सहित आर्थिक स्रोतको सुनिश्चितता र उपलव्धताको समतामूलक वितरण र उपभोग हुने गरी गरिने बजेट तर्जुमा प्रक्रिया लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट पद्दति हो ।

"**लैङ्गिक**" शब्दले महिला र पुरुषमा रहेको जैविक भिन्नतालाई, महिला वा पुरुषको कमजोरी वा योग्यता ठानी सामाजिक, सांस्कृतिक र मनोवैज्ञानिक तरिकाले समाजद्वारा महिला र पुरुषका लागि निर्धारित गर्ने गरिएको भूमिकामा आधारित पहिचानलाई जनाउछ ।

कुनै निश्चित अवधिका लागि राज्यलाई आवश्यक पर्ने कुल बजेटको अनुमान, आयको आधारको खोजी, विभिन्न शीर्षकहरूमा गरिने विनियोजन र खर्च, खर्चको अभिलेख र लेखाजोखा लगायतका सम्पूर्ण पक्षमा लैङ्गिक समानताको लक्ष्य प्राप्तिलाई केन्द्रमा राखेर उद्देश्यमूलक ढङ्गले योजनाबद्ध रूपमा लैङ्गिक विश्लेषण सहित आर्थिक श्रोतको सुनिश्चितता र उपलब्धिको समतामूलक वितरण र उपयोग हुने गरी गरिने बजेट तर्जुमा प्रक्रिया **- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट** पद्धति भनिन्छ ।

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट भनेको लैङ्गिक समानताको लागि बजेटको सुनिश्चितता, बजेटका सबै प्रक्रियामा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र उपलब्धिको समतामूलक वितरणको साथै उपभोगको लागि लैङ्गिक विश्लेषण सहित योजनाबद्धरुपमा उद्देश्यमूलक कार्यक्रमहरू तर्जुमा र प्राथमिकीकरण गर्दै कार्यक्रम छनौट गरी लगानी गर्ने पद्धति हो । लैङ्गिक समानता र आर्थिक उन्नति बीच अर्थपूर्ण सम्बन्ध रहेको हुन्छ । त्यसैले विकास र लगानीका उपलब्धिहरूमा महिला र पुरुषको समान पहुँच पुऱ्याउन विशेष कार्यक्रमहरू र सोको लागि श्रोतको सुनिश्चितता गर्नु अपरिहार्य हुन्छ । यस प्रयोजनको लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटलाई एउटा महत्त्वपूर्ण औजारको रूपमा लिइन्छ ।

१.४ अध्ययनको महत्व

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट भन्नाले महिला र पुरुष दुवैका आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने गरी तर्जुमा गरिने बजेट भन्ने बुझिन्छ । बजेटमा नीति, कार्यक्रम, बजेट तथा खर्चमा लैङ्गिक संवेदनशीललाई सम्बोधन गर्ने प्रयास गरिएको हुन्छ । लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट नतिजा उन्मुख बजेट प्रणाली हो र लैङ्गिक समानताको नीति एवं समष्टिगत आर्थिक नीतिका बिच समन्वय स्थापित गर्ने महत्त्वपूर्ण औजार पनि हो । यो महिलाका लागि मात्र छुट्टै बजेट निर्माण प्रक्रिया होइन । बजेट

तथा कार्यक्रमका सबै पक्षलाई लैङ्गिक संवेदनशीलताको आँखाले हेर्ने प्रक्रिया हो । महिला र पुरुषका बिचमा रहेको अधिकार (Right) जिम्मेवारी र (Responsibility) र परिमाण (Result) को विभेदलाई विश्लेषण गरी योजना, बजेट र कार्यक्रमहरूको उपलब्धि र प्रभावहरूलाई लैङ्गिक आँखाले मूल्याङ्कन गरिन्छ।

उत्तरदायी शब्दले जैविक तथा समाजले निर्धारण गरेको भूमिकामा रहेको सकारात्मक र नकारात्मक पक्षलाई समानताका रूपान्तरण गर्नका लागि कार्यक्रममा बिचार पुऱ्याउनु पर्ने लैङ्गिक संवेदनशीलताको पक्षलाई जनाउँछ । तटस्थतामा आधारित भएर निर्धारण गरिने कार्यक्रमबाट परापूर्वकाल देखि विभेदमा रहेका महिलाहरूले पुरुष सरह सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमले महिला र पुरुषका आवश्यकता तथा सरोकारहरूलाई सम्बोधन गर्ने गरी उत्तरदायी बन्नुपर्ने आवश्यकतालाई इङ्गित गर्दछ।

मुलुकको बजेटले महिला र पुरुषको बिकासमा पुऱ्याएको योगदानको परीक्षण तथा लेखाजोखा गरी लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने संयन्त्र हो । यो महिला र पुरुषका लागि तर्जुमा गरिने छुट्टाछुट्टै बजेट नभई महिला र पुरुषका आवश्यकतामा संवेदनशीलता प्रदर्शन गर्ने भरपर्दो माध्यम हो । राष्ट्रिय बजेटले महिला र पुरुषलाई समानरुपमा प्रभाव पार्न सक्नु यसको विशेषता हो । यथार्थमा महिला र पुरुषका फरक फरक आवश्यकता र प्राथमिकता हुन्छन् । यसर्थ तीनै तहका सरकारले बजेट तर्जुमा गर्दा यसको अनुशरण गर्नुपर्छ।

महिला र पुरुषका बीचमा रहेका अधिकार, जिम्मेवारी र परिणामहरूको विभेदलाई विश्लेषण गरी योजना, बजेट र कार्यक्रम तर्जुमा गरी खर्च गर्न, योजना, बजेट र कार्यक्रमहरूको उपलब्धि र प्रभावहरूलाई लैङ्गिक आँखाले मूल्याङ्कन गर्न, लैङ्गिक समानता र आर्थिक समृद्धि बीच अर्थपूर्ण सम्बन्ध स्थापित गर्न तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरू (उदाहरणका लागि CEDAW, BPFA, UNSCR 1325 and 1820, SDGs) पूरा गरी लैङ्गिक सवालमा नेपालको प्रयासलाई विश्वसामु सकारात्मक रुपमा पुऱ्याउन लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमाले मद्दत गर्दछ।

खण्ड दुई : लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कार्यान्वयन

२.१ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमाका उद्देश्यहरु

महिला तथा पुरुषलाई सार्वजनिक वित्तको समतामूलक वितरण भएको सुनिश्चित गर्न बजेट तर्जुमा प्रक्रियामा महिला सशक्तिकरण र लैङ्गिक समानताको प्रवर्द्धन गर्नु हो। बजेट तर्जुमा प्रक्रियाका सबै चरणमा देहाय बमोजिम लैङ्गिक दृङ्गिकोणलाई समावेश गर्नु यो अध्ययनको उद्देश्य होः

१. लैङ्गिक दृष्टिकोणबाट योजनाबद्द प्रयासहरूको विश्लेषण गर्ने,

२. महिला समानता तथा महिला सशक्तिकरणको अभिवृद्धिका लागि लक्षित सार्वजनिक स्रोतहरूको सङ्कलन तथा विनियोजन सुनिश्चित गर्ने,

३. लैङ्गिक अन्तरहरूको सम्बोधन गर्न लगानी सुनिश्चित गर्ने र

४. लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरणका लागि सरकारी जवाफदेहिता तथा पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्ने।

२.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कार्यान्वयन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले नगरपालिका प्रमुख/ गाउँपालिका अध्यक्ष, वडा समिति, स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुगमन तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिलाई स्थानीय तहको योजना, बजेट तथा कार्यक्रम तयारी गर्ने अधिकार दिएको छ। कानूनतः बिभिन्न जिम्मेवारीहरू प्रदान गरिएका मध्येका महत्वपूर्ण जिम्मेवारीको रूपमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटलाई समावेश गर्न बिभिन्न कार्यहरू गर्नुपर्ने कार्य नमुना निर्देशिका २०७७ ले निर्दिष्ट गरेको छ।

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा संस्थागत व्यवस्था गरी विभिन्न संयन्त्रलाई परिचालन गर्ने ब्यवस्था गरिएको छ।

स्थानीय राजस्व परामर्श समितिले गर्नुपर्ने कार्यहरु

कर तथा अन्य राजश्वसँग सम्बन्धित नीति तथा कानुनहरुको प्रभावका बारेमा बिश्लेषण गर्ने, राजश्वका स्रोत, क्षेत्र, दर र महिला तथा पुरुषमा पर्ने प्रभाव तथा लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण र सामाजिक समावेशीकरणका बारेमा प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष र सकारात्मक वा नकारात्मक प्रभाव पर्ने वा नपर्ने कुराको विश्लेषण गरेर आगामी आर्थिक वर्षको राजश्वको अनुमान गर्ने र

महिला तथा सिमान्तकृत पृष्ठभूमीका महिला सहित सबैका लागि रोजगारी सिर्जना र स्थानीय उद्योग तथा व्यावसायको प्रवर्द्धन गर्ने।

स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले गर्नुपर्ने कार्यहरु

आन्तरिक आय तथा बाह्य स्रोतबाट प्राप्त हुने रकमको महिला तथा पुरुषमा पर्ने लैङ्गिक भिन्नता र प्रभावको मूल्याङ्कन गर्ने।

लैङ्गिक मूल्याङ्कनमा आधारित भई विषयगत क्षेत्र र कुल बजेट निर्धारण गर्ने। बजेटसीमाले महिलाको जिविकोपार्जन तथा महिलाको आवाजमा प्रभाव पार्ने क्षमता, सशक्तिकरण र बिभेदजन्य निति तथा सामाजिक अभ्यासहरुमा परिवर्तनलाई सम्बोधन गर्न आवश्यक प्रयासको लागि प्रर्यापत स्रोत समेटेको सुनिश्चित गर्ने तथा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकता निर्धारणका शर्तमा लैंगिक अवरोधहरुको न्यूकिकरण र लैंगिक समालता तथा महिला सशक्तिकरणको प्रभावका लागि क्षमता अभिबृद्धी गर्न समावेश गर्ने।

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले गर्नुपर्ने कार्यहरु

लैङ्गिक खण्डिकृत तथ्याङ्क र लैङ्गिक विश्लेषणात्मक तथ्यहरुबारे सुसूचित हुने,आगामी आर्थिक वर्षको निति तथा कार्यक्रम प्रस्तावमा देहायका कुरा भएको निश्चित गर्ने, महिलाको जिबिकोपार्जन तथा आवाज सशक्तिकरणः स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी, अधिकारको दाबी गर्न सक्ने क्षमता, सम्पत्तिमाथि नियन्त्रण क्षमता र बिभेदजन्य नितिअ मानसिकता तथा नितिहरुमा परिवर्तनः यौनिक हिंसा न्यूनिकरण गर्न पुरुष तथा बालकसँग काम गर्ने, निर्णय निर्माण मञ्चहरुमा महिलाको प्रभाव सुधार ल्याउन नीति तथा प्रक्रियाहरुको परिमार्जन आदी ।

खण्ड तीन : लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा प्रकृया

३.१ योजना तर्जुमामा लैङ्गिक विषयवस्तुको एकीकरण

कार्यपालिकाको जिम्मेवारी

१. लैङ्गिक विषयवस्तु प्रति गरिएको प्रतिबद्दता र मध्यमकालीन खर्च संरचनामा समावेश गरिएका कार्यक्रमहरूलाई ध्यानमा राखेर योजना तर्जुमा गर्न योजना शाखा/अधिकृतहरूलाई निर्देशन दिने ।

२. योजना अधिकृतहरूलाई विभिन्न पृष्ठभूमि भएका महिलाहरूको जीविकोपार्जन तथा आवाज/सामाजिक सशक्तिकरण तथा संरचनात्मक (structural) विभेदलाई न्यून गर्ने प्रकृतिका कार्यक्रम/आयोजनाहरूको विकास गर्न निर्देशन दिने । जीविकोपार्जन सशक्तिकरणले स्वास्थ्य, शिक्षा, आम्दानी गर्ने क्षमता र सीपहरूलाई सम्बोधन गर्छ । यसैगरी आवाज/सामाजिक सशक्तिकरणले अरूलाई जिम्मेवार बनाउन सक्ने क्षमताको सुदृढीकरण; आत्मविश्वास जगाउन सहयोग र निर्णय गर्न सक्ने र अधिकार दावी गर्न सक्ने क्षमताको विकास गर्दछ । संरचनात्मक विभेद न्यूनीकरणका लागि संस्थागत अवरोधहरू सिर्जना गर्ने औपचारिक तथा अनौपचारिक नीति तथा प्रणालीहरूलाई पनि सम्बोधन गर्नुपर्ने हुन्छ ।

३. निर्दिष्ट लिङ्ग, जातजाति, अवस्थिति र पहिचानमा आधारित विभेदजन्य मूल्यमान्यता तथा अभ्यासहरूमा लक्षित गर्ने, घरायसी कार्यबोझको न्यूनीकरण गर्न चेतना अभिवृद्धि गर्ने उपायहरूको पहिचान गर्ने, बृहत् महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक समानताका लागि पुरुष तथा बालिकासँग कार्य गर्ने, छुवाछुत, छाउपडि, बालविवाह र यस्तै अन्य परम्परागत हानिकारक अभ्यासहरूमा विश्वास गर्ने मानसिकता तथा मूल्यमान्यतामा परिवर्तन ल्याउने कार्यक्रम तर्जुमा गर्न ।

४. लैङ्गिक तथा जातीय सांस्कृतिक विविधता विशेष कार्यक्रमको प्रवर्द्धन गर्ने वा विशेष, संरक्षित र स्वायत्त क्षेत्रमा विकास कार्य गर्न विशेष कार्यक्रमहरूका लागि अतिरिक्त बजेट उपलव्ध गराउने ।

३.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तथा राजस्व अभिवृद्दि

स्थानीय तहहरूले लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटका दृष्टिकोणले राजश्व वृद्धिका लागि निम्न कार्यहरु गर्नुपर्ने हुन्छ;

- महिला तथा पुरुषलाई फरक प्रकारले प्रभाव पार्ने राजस्व अभिवृद्धि नीतिका तथ्याङ्क खण्डिकरण गर्ने ।
- राजस्वको स्रोत एवम् यसको लैङ्गिक प्रभावलाई बुझ्न कसले कर तिर्छ र कर भुक्तानीको बोझ कसरी बाँडफाँट भईरहेको छ भन्ने कुरा पहिचान गर्ने ।
- यस्ता नीतिबाट कस्तो प्रकारका लैङ्गिक तथा शक्ति सम्बन्ध प्रवर्द्धन भईरहेको छ भन्ने विषय पहिचान गर्ने ।
- महिला र पुरुषबीच भुक्तानी हुने र नहुने ज्यालाहरूको समानरूपले वहन गर्ने कार्यलाई प्रवर्द्धन गर्न तथा असमान लैङ्गिक भूमिकालाई निरन्तरता दिने कार्यलाई रोक्ने ।
- देहायका कार्यलाई प्रवर्द्धन गर्ने भएमा कर सहुलियतको व्यवस्था गर्ने ; (क) महिलाको जीविकोपार्जन, (ख) महिलाको आवाज सशक्तिकरण, (ग) विद्यमान विभेदजन्य अभ्यास तथा मूल्यमान्यतामा परिमार्जन गर्ने कार्यमा योगदान दिने तथा लैङ्गिक समानताका संरचनागत अवरोधलाई न्यून गर्ने ।
- न्यून आय भएका स्वरोजगार महिलाको कर तथा लेभीको बोझ न्यून गर्ने ।
- आय तथा पूँजीमा तिर्न सक्ने क्षमतामा आधारित प्रगतिशील करलाई संस्थागत गर्ने ।
- न्यून आयका आम्दानीमा लगाईने करलाई सहुलियतपूर्ण बनाउने ।

- महिला उद्यमी तथा उच्च संख्यामा महिला भएका उद्यमलाई कर प्रोत्साहन उपलव्ध गराउने ।

३.३ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङ्ग

बार्षिक योजनामा समावेश गरिएका प्रत्येक योजनाको क्रियाकलापहरू समावेश हुनुपर्दछ । यसले योजनाको उद्देश्य हासिल गर्न सघाउ पुर्‍याउँछ । यी क्रियाकलापहरू योजनाको पूर्ण बजेटका लागि हुन्छन् । यसमा स्थानीय तहले महिलालाई लक्षित गर्ने र लैङ्गिक समानतालाई प्रवर्द्धन गर्ने क्रियाकलापहरू तर्जुमा गरी समावेश गर्नुपर्दछ । नगरपालिकाको लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङ्ग कार्य नगरपालिकाको योजना शाखाले सहजिकरण गर्नुपर्दछ ।

सरकारी व्यवस्था, योजना, कार्यक्रम र सेवालाई दुई तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी सङ्केत (कोगिङ) गरिन्छ ।

तह १–योजनाका क्रियाकलापको विकास र वर्गिकरण, र

तह २–योजनाको लैङ्गिक उत्तरदायित्वको लागि सङ्केत (कोडिङ) ।

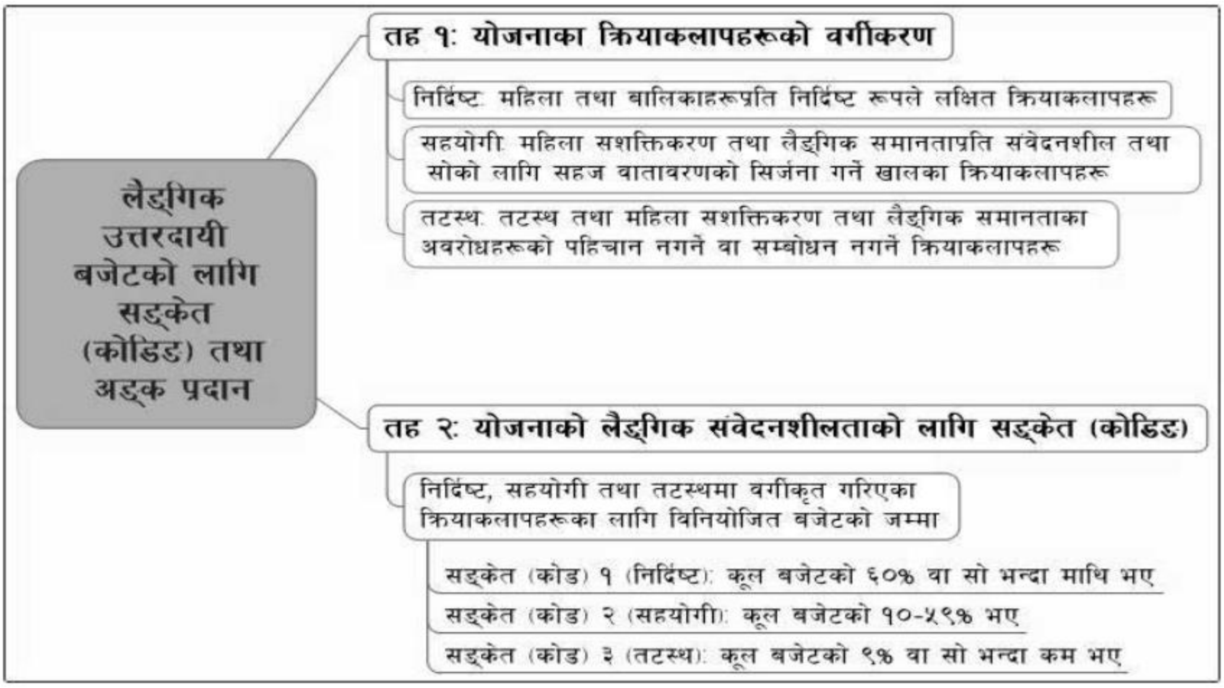

पहिलो तह: योजना, कार्यक्रम वा आयोजनाका क्रियाकलापहरूलाई तीन तहमा वर्गीकरण गर्ने :

(क) **निर्दिष्ट:** महिला तथा बालिका प्रति निर्दिष्ट रूपले लक्षित क्रियाकलापहरू उदाहरणको लागि महिलाहरूको लागि सीप विकास तालिम, बालिकाहरूका लागि छात्रवृत्ति आदि ।

(ख) **सहयोगी:** महिला सशक्तिकरण तथा लैंङ्गिक समानताप्रति उत्तरदायी तथा सोको सहज वातावरणको श्रृजना गर्ने खालका क्रियाकलापहरू उदाहरणको लागि खण्डीकृत तथ्याङ्क सङ्कलन, लैङ्गिक समानताका लागि अध्ययन र सेवा प्रदायकहरूका लागि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण तालिम, विभेदजन्य पितृसत्तात्मक मूल्य मान्यताहरूमा परिवर्तनका लागि पुरुष र बालकहरूसँग सहकार्य गर्ने, र

(ग) **तटस्थ:** महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक समानताका अवरोधहरूको पहिचान नगर्ने वा सम्बोधन नगर्ने क्रियाकलापहरू

दोश्रो तह : लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट सङ्केत (कोडिङ) गर्ने –

निर्दिष्ट, सहयोगी तथा तटस्थमा वर्गीकरण गरिएका क्रियाकलापहरूका लागि विनियोजित बजेटको जम्मा निकाल्नु पर्दछ ।

लैङ्गिक वर्गीकरणका आधार	लैङ्गिक वर्गीकरण	लैङ्गिक बजेट कोड
यदि निर्दिष्ट र सहयोगीमा वर्गीकरण गरिएका क्रियाकलापहरूको बजेटको जम्मा आयोजना तथा कार्यक्रमको कूल बजेटको ६० प्रतिशत वा सोभन्दा माथि भए	निर्दिष्ट	१
यदि निर्दिष्ट र सहयोगीमा वर्गीकरण गरिएका क्रियाकलापहरूको बजेटको जम्मा आयोजना तथा कार्यक्रमको कूल बजेटको १० देखि ५९ प्रतिशत भए	सहयोगी	२
यदि निर्दिष्ट क्रियाकलापको बजेटको जम्मा आयोजना तथा कार्यक्रमको कूल बजेटको ९ वा सोभन्दा कम भए	तटस्थ	३

३.४ लेखा प्रणालीमा लैङ्गिक विषयवस्तु

स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीमा उपयुक्त सङ्केत (कोडिङ) सहित योजना तर्जुमा चरणका सबै क्रियाकलापको अभिलेख समावेश गर्नुपर्दछ । सवै कार्यक्रम तथा क्रियाकलापका लागि सङ्केत (कोडिङ) अनिवार्य गर्नुपर्दछ । उपलव्ध गराईएको बजेट सीमा तथा अनुदान कार्यक्रम सङ्केत (कोडिङ) अनुसार स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट सङ्केत (कोडिङ) सहित सङ्घ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदानको समेत अभिलेख राख्नु पर्दछ।

लैङ्गिक समानताका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनको अवस्था सहित बजेट एवम् सम्वन्धित नीतिहरूको कार्यान्वयनको प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ। यस्तो प्रतिवेदनमाथि छलफल र आवधिक अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका लागि कार्यपालिकामा प्रस्तुत गर्नुपर्दछ । बजेट विनियोजन, सङ्केत (कोडिङ) तथा खर्चको वार्षिक समीक्षा तथा परीक्षण गर्नुपर्दछ।

३.५ स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रविष्टि

बजेट विनियोजन तथा खर्च दुवैलाई पहिल्याउनका लागि लैङ्गिक सम्बन्धी निर्दिष्ट, सहयोगी तथा तटस्थ कार्यक्रम एवम् क्रियाकलापहरूका लागि रणनीतिक सङ्केत (कोडिङ) स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीमा सङ्केत (कोडिङ) प्रदान गर्नुपर्दछ। यसरी स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीमा सङ्केत (कोडिङ) प्रदान गर्ने कार्य योजना शाखाको सहयोगमा आर्थिक प्रशासन (लेखा) शाखाले गर्नुपर्दछ।

खण्ड चार : लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन

स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा प्रक्रियाका दौरान र बजेट तर्जुमाका विभिन्न चरणमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटका प्रावधान सम्बोधन भए नभएको अनुगमन गर्नुपर्दछ । यसरी प्रतिवेदन तथा अनुगमन कार्यमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट विज्ञ र महिलाको प्रतिनिधित्व अनिवार्य रुपमा हुनु पर्दछ ।

गाउँ/नगरपालिकाको लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कार्यान्वयनका सबल पक्षहरू र सुधार गर्नुपर्ने पक्षको पहिचान गर्ने र उक्त पहिचानमा देखिएका तथ्यहरु प्रमुख प्रशासकी अधिकृत तथा सामाजिक समितिको बैठकमा छलफल गर्ने र सामाजिक समितिको संयोजक मार्फत कार्यपालिकामा जानकारी गराउनु पर्दछ । लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कार्यान्वयनको प्रतिवेदन तथा अनुगमन कार्य सामाजिक विकास शाखाले गर्नुपर्दछ ।

खण्ड पाँच :

५.१ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङ

स्थानीय तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङ गर्न निम्न परिवर्तनका क्षेत्रहरुलाई आधारको रुपमा लिई वर्गिकरण गरिएका छन्।

महिलाहरुको जिविकोपार्जनः उद्यमशिलता, तलबी रोजगारी र अन्य स्वरोजगारीका कार्यक्रमहरु, जिविकोपार्जनका पूर्वाधारहरु

आवाज सशक्तीकरण : स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी अधिकारको दावा गर्न सक्ने क्षमता र सम्पति माथिको नियन्त्रण तथा क्षमता विकास कार्यक्रमहरु

बिभेदजन्य नीतिहरु, मानसिकता तथा अभ्यासहरुमा परिवर्तन : यौनिक हिंसा नियन्त्रण, निर्णय गर्ने मञ्चहरुमा महिलाको सहभागिता र नेतृत्व स्थापना गर्न, नीति कानुन निर्माण र लागु, अभिमूखिकरण र सचेतनात्मक कार्यहरु, साझा बहस छलफल र अभियानका कार्यहरु, उपचारात्मक कार्यहरु सहभागिता र नेतृत्वमा संलग्न गर्ने कार्यहरु तथा अनुगमन मुल्याङ्कन र परीक्षण आदि।

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटलाई कोडिङ गर्दा निम्न फारम बमोजिम गरिएको छ।

कार्यक्रम र कृयाकलापहरु	जिविकोपार्जन सशक्तिकरण / आवाज,सामाजिक सशक्तिकरण / बिभेदजन्य मान्यता र अभ्यास न्यूनिकरणलाई सम्बोधन गर्ने कार्यक्रम कृयाकलापहरु	कृयाकलाप बर्गिकरण, लैंगिक उत्तरदायी बजेट संकेत (निर्दिष्ट, सहयोगी, तटस्थ)	बजेट रकम

बेलका नगरपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८०/८१ को लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको विस्तृत छलफल गरी बार्षिक बजेट कार्यक्रममा समावेश भएका सवै क्रियाकलापहरुको कोडिङ गरिएका छन्। कोडिङको विस्तृत विवरण अनुसूची १ मा समावेश गरीएको छ।

यसरी कोडिङ गर्दा नगरपालिकाको नीति कार्यक्रममा लैङ्गिक उत्तरदायी नीतिहरुको समेत समिक्षा गरिएको छ। नगरपालिकाले लैङ्गिक समानताका लागि तय गरेका नीतिहरुको विवरण अनुसूची २ मा समावेश गरिएको छ।

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङको सारांश नतिजा निम्न अनुसार रहेको छ।

परिवर्तनका क्षेत्र	जम्मा संख्या	प्रतिशत
जिविकोपार्जन सशक्तिकरण	२९	६%
आवाजको सशक्तिकरण	३८	८%
विभेदजन्य मूल्यमान्यतामा परिवर्तन	२७	६%
सान्दर्भिक नहुने	३५५	७९%
जम्मा	**४४९**	**१००%**

वर्गिकरण	संख्या	प्रतिशत
निर्दिष्ट	१६	४%

सहयोगी	७८	१७%
तटस्थ	३५५	७९%
जम्मा	**४४९**	**१००%**

संकेत (कोड)	**बजेट**
निर्दिष्ट	४४५२०००
सहयोगी	३३८०५०००
तटस्थ	२६६८५१४०३
जम्मा	**३०५१०८४०३**

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट संकेत	**२**

५.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन दृष्टिकोणबाट सवल पक्ष र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु

बेलका नगरपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट निर्माणका लागि भएका नीतिगत व्यवस्था/प्रयासहरुः-

1. बेलका नगरपालिको लैङ्गिक नीति, २०७८
2. बेलका नगरपालिका, महिला सुरक्षावास संञ्चालन निर्देशिका, २०७७
3. लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष संञ्चालन मापदण्ड, २०७७
4. अपाङ्गता सम्बन्धी नीति, २०७५
5. अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
6. विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९
7. स्थानीय विपद तथा जलवायु परिवर्तन उत्थानशिल योजना, २०७९
8. बाल अधिकार संरक्षण तथा संम्वर्द्धन कार्यविधि, २०७८
9. ज्येष्ठ नागरिक परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७७
10. न्यायिक समिति कार्यविधि (ऐन), २०७४
11. लैंङ्गिक समानता तथा समावेशिकरण रणनीति, २०७७
12. अतिविपन्न नागरिकका लागि खाध्यान्न वितरण कार्यविधि, २०७५
13. बेलका नगरपालिकाको पदाधिकारीको आंचार संहिता, २०७४
14. बाल संञ्जाल/बालक्लब गठन तथा संञ्चालन मापदण्ड, २०७९

बेलका नगरपालिकामा लैंङ्गिक उत्तरदायी बजेट परिक्षणका लागि भएका संयन्त्र/ सबल पक्षहरुः-

1. लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष संञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति
2. महिला सुरक्षावास संञ्चालन/व्यवस्थापन समिति
3. न्यायिक समिति
4. नगर तथा वडा मेलमिलाप केन्द्र र मेलमिलापकर्ताहरु
5. नगर तथा वडा बाल अधिकार समिति
6. बालमैत्री स्थानीय शासन नगर/वडा समिति
7. नगर अपाङ्गता संमन्वय समिति

8. महिला उधमशिलता सहजीकरण केन्द्र संञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति
9. राजश्व परामर्श समिति
10. नगर विपद व्यवस्थापन समिति
11. उधम विकास समिति
12. द्वन्द्ध पीडित कार्ययोजना कार्यन्वयन समिति
13. नगरस्तरीय पोषण तथा खाध्य सुरक्षा निर्देशिक समिति
14. मातृ मृत्यु स्थानीय समिति
15. नगर किशोरी संञ्जाल
16. वडा/ नगरस्तरीय बाल संञ्जाल

बेलका नगरपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट परिक्षणका लागि गरिएका कार्यक्रम/अभ्यासहरुः-

क.अभ्यासहरु

- बाल कल्याण कोषको व्यवस्थापन र परिचालन
- लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषको स्थापना/व्यवस्थापन र परिचालन
- विपद व्यवस्थापन कोष व्यवस्थापन र परिचालन
- बालमैत्री सिकाईकेन्द्र, बाल सूचना केन्द्रको स्थापना
- स्तनपान कक्ष/ सेनेटरी रिफ्रेसमेन्ट सेन्टरको स्थापना
- महिला सुरक्षावास संञ्चालन तथा व्यवस्थाप
- बालबालिकाको स्थितिपत्र प्रकाशन

ख.कार्यक्रमहरु

- लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको अभियान मनाउने तथा लैंगिक हिंसा न्यूनिकरणका लागि टोल/समुदाय तथा वडामा सचेतनामूलक कार्यक्रम/ अन्तर्क्रिया संञ्चालन गरिने,
- महिला विरुद्धको सवै प्रकारका हिंसा अन्त्यको लागि महिला समुह, बालक्लब तथा किशोरी संञ्जाल, महिला जनप्रतिनिधि र महिला कर्मचारीहरुलाई अभिमुखिकरण, क्षमता विकास तालिम संञ्जालन गरिएको।
- महिलाहरुको हक अधिकारको विषयमा कानूनी सचेतना कार्यक्रम,
- महिला र श्रम ऐनमा महिलाको सवाल विषयमा सवाल जवाफ कार्यक्रम,
- बालविवाह, बाल यौन दुर्व्यवहार, लैङ्गिक हिंसा ,मानसिक स्वास्थ्य र लागूपदार्थ दुर्व्यसनी विरुद्ध बालक्लब/ संञ्जालको क्षमता विकास र परिचालन कार्यक्रम,
- बाल विवाह विरुद्ध किशोरी संञ्जाल परिचालन, किशोरी सशक्तिकरण कार्यक्रम,
- हिंसा प्रभावित महिलाको लागि जिविकोपार्जन सहयोग अनुदान कार्यक्रम,
- किशोरी आत्मरक्षा कार्यक्रम
- अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनःस्थापना कार्यक्रम
- उपमेयर पृष्ठपोषण कार्यक्रम
- हिंसा प्रभावित महिलाको लागि निशुल्क कानूनी सहायता कार्यक्रम,
- पोषणंमैत्री पालिका निर्माण कार्यक्रम
- बालमैत्री स्थानीय शासन पालिका निर्माण कार्यक्रम,

- मानसिक रोगीहरुलाई निशुल्क स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम
- मनोसामाजिक कार्यकर्ता र मनोसामाजिक परामर्श,
- लैंङ्गिक हिंसा रोकथाम तथा प्रतिकार्यका लागि अन्तरपुस्ता अन्तर्क्रिया कार्यक्रम आदि।

सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु

- लैङ्गिक हिंसा निवारणको कोषको उच्चतम परिचालनका लागि कोष सम्बन्धी सूचना प्रेषण गर्ने,
- विषयगत समिति,संयन्त्र तथा समितिका पदाधिकारीहरुलाइ सो विषयसम्बन्धी र लैङ्गिक सचेतनाका लागि क्षमता विकास तालिम दिनुपर्ने,
- महिला सुरक्षावासको क्षमता विकास गर्ने तथा बालमैत्री सूचना केन्द्रको स्तरउन्नति र व्यवस्थापन गर्ने,
- कार्यक्रमको प्रभावकारिताको लागि पर्याप्त बजेटको व्यवस्थापन गर्ने,
- बजेट, योजना तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा लक्षित समुह, समुदाय र महिलाको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्ने,
- बजेट, योजना तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा नै लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तथा योजना निर्माणका लागि जनप्रतिनिधि, समितिका सदस्य तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास र सुनिश्चितता गर्ने।

५.३ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन कार्ययोजना

कार्यक्रम/ कृयाकलाप	समयतालिका / डेटलाईन	अनुमानित बजेट	बजेटको श्रोत		जिम्मेवार शाखा	समन्वय सहकार्य
			आन्तरिक	बाह्य		
गाउँ/नगरपालिकामा GRB तालिमको अनुभव तथा जानकारी आदान प्रदान गर्ने,	असोज १५	१।०००,००,	☑		जेसी फोकल पर्सन	उपप्रमुख
सबै विषयगत समितिको बैठक अनिवार्य गर्ने र त्यसमा GRB सम्बन्धी छलफल तथा विश्लेषण गर्ने	कार्तिक मसान्त	१०।०००,	☑		प्रअधिकृत.प्र.	नगर प्रमुखउपप्रमुख//
कोडि कोडिङ्ग गरिएको बजेट कार्यक्रमलाई सुत्र प्रणालीमा समाविष्ट गर्ने।	असोज मसान्त				लेखा शाखा	सामाजिक शाखा प्रमुख
आगामी आमा बजेट .व. निर्माणको तयारी चरणदेखी लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटलाई समावेश गर्नवडा तथा शाखालाई परिपत्र गर्ने	माघ मसान्त				प्र.अ.प्र.	सामाजिक विकास समिति

५.४ निष्कर्ष तथा सुझाव

बेलका नगरपालिको लैङ्गिक – उत्तरदायी बजेट तर्जुमा तथा कार्यन्वयनको अवस्था विश्लेषण तथा कोडिङ गर्दा आ.व.२०८०/८१ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रमहरु लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको कोडिङ् गर्दा १२% अंक प्राप्त गरी सहयोगी देखिएको छ। लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको मूंल्यांङ्कनमा बेलका नगरपालिकाले बजेट संकेत २ सहयोगी प्राप्त गरी सहयोगी देखिदा बजेटको ८७% प्रतिशत बजेट तथा कार्यक्रम तटस्थ/ लैङ्गिक उत्तरदायित्वको आधारमा निरपेक्ष देखिएको हुँदा आगामी आ.ब. देखि नीति, बजेट/योजना, कार्यक्रम तथा संस्थागत संयन्त्रहरुमा सुधार गरी लैङ्गिक दृष्टीयुक्त, लैङ्गिक उत्तरदायी बनाउन आवश्यक देखिन्छ भने जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवाला सबैलाई यस सम्बन्धी अभिमुखिकरण गर्न आवश्यक देखिन्छ।

अनुसूची १ : लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिङ

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट परिक्षण (आ.व.२०८०/८१)

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम तथा कृयाकलाप	आधार: जिविकोपार्जन सशक्तिकरण / आवाज सशक्तिकरण / विभेदजन्य नीति तथा अभ्यासहरुमा परिवर्तनलाई सम्वोधन गर्ने कार्यक्रम तथा कृयाकलापहरु	कृयाकलाप वर्गिकरुण लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट संकेत (कोडिङ्ग)	बजेट रकम रु.
८०१११४०४१०१ वेलका नगरपालिका				
१	13.02 अति विपन्न खाद्यान्न कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	500,000
३	13.26 इन्धन विपद व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	500,000
४	13.23 खोलाहरुको वातावरणीय अध्ययन	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
५	नदिजन्य पदार्थ नियमनका लागि नियुक्ति हुने म्यादी नगर प्रहरीको सेवा सुविधा र सूचना वोर्ड निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	1,400,000
६	13.01 विभिन्न लक्षित वर्ग उत्थान कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	1,500,000
७	13.03 अति विपन्न सहयोग कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	500,000
८	13.04 अति विपन्न उपचार सहयोग कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	500,000
९	13.05 विपद् प्रभावित सहयोग कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	500,000
१०	13.06 मनोरन्जन कला साहित्य तथा संस्कृति संरक्षण सहयोग कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	500,000
१२	13.07 संघसंस्था सहयोग कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	500,000
१३	13.09 खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	600,000
१४	महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	500,000
१५	न्यायिक समिति तथा मेलमिलाप लक्षित कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	500,000
१६	13.12 महिला सुरक्षित आवास गृह सञ्चालन व्यवस्थापन	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	300,000
१७	13.13 हिंसा पिडित महिला जिविकोपार्जन सहयोग कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	500,000
१८	13.14 बालमैत्री वडा घोषणा कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	206,000
१९	13.14 बालमैत्री वडा घोषणा कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	794,000
२२	13.25 दश शैयाँ अस्पताल निर्माणका लागि जग्गा सोधभर्ना	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
२३	13.35 विभिन्न स्वास्थ्य शिविर साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	500,000

२५	13.36 लैङ्गिक हिंसा रोकथाम तथा प्रतिकार्यका लागि मनोसामाजिक सहयोग साझेदारी	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	1,400,000
२६	13.37 अपाङ्गता सम्वन्धि साझेदारी प्रदेश सरकारसँग	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	1,500,000
२७	13.38 मेचि आँखा अस्पताल साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	100,000
२८	13.39 समृद्धि आयोजनासँगको साझेदारी	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	300,000
२९	13.40 बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमसँग साझेदारी	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	300,000
३१	13.45 घर नक्सा तथा वस्ती विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३२	13.15 कोल्ड स्टोर व्यवस्थापन तथा सञ्चालनका लागि विद्युत महशुल र कर्मचारी पारिश्रमिक	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
३४	13.31 भारतीय दुतावाससँग विद्यालय निर्माण साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	14,100,000
३५	13.72 वडा नं ८ को प्रशासनिक भवन निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	5,300,000
३७	भौतिक पूर्वाधार योजनाहरुको परीक्षणका लागि ल्याव सामग्री खरिद तथा सेट अप	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
३८	13.64 सरस्वती आ.वि.एबिसिमा फर्निचर खरिद सहयोग वडा नं. ३	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३९	बेलका २ को रामनगर आधारभूत विद्यालयलाई डेक्स बेन्च खरिद	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४०	13.43 रामपुर खानेपानी आयोजना डिपिआर तयारी	NotRelevant	Nutral-3	1,500,000
४१	13.28 संघीय सरकारसँग समपुरक आयोजनाको साझेदारी कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	14,500,000
४३	13.30 सडक वोर्डसँग साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	1,500,000
४५	13.46 सडक तथा पुल निर्माण तथा मर्मत संभार	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
४८	13.47 वडा स्तरीय सडक मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
४९	13.48 प्रशासनिक भवन नजिक कल्भर्ट निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
५०	13.57 राधाकृष्ण मन्दिरबाट मदन भणडारी राजमार्ग सडक स्तरोन्नती वडा नं ८ साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
५१	13.66 जोगिनी खोला देखि निकालिएको सानो कुलो मर्मत योजना वडा नं ३	RaiseVoice	Nutral-3	176,000
५२	13.67 बेलका ७ को विभिन्न सडक मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	500,000
५३	13.69 खमारे कृषि सडक बेलका ७	NotRelevant	Nutral-3	138,000
५४	13.70 दिपज्योति बाल विकास केन्द्र देखि पश्चिम भोर्लागाछी आउने नयाँ ट्र्याक निर्माण बेलका ९	NotRelevant	Nutral-3	200,000

५५	13.71 तारजाली खरिद बेलका ९	NotRelevant	Nutral-3	200,000
५६	13.73 उचाल्ने ढुङ्गा लामिडाडा पुवारेथुम्का घारेघाट नाली तथा सडक मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	439,000
५८	13.19 तारजाली खरिद	NotRelevant	Nutral-3	1,200,00 0
५९	13.20 ह्युमपाइप खरिद	NotRelevant	Nutral-3	1,200,00 0
६०	13.22 खहरे खोला नियन्त्रण	NotRelevant	Nutral-3	200,000
६१	13.08 बाक्सिखोप खानेपानी आयोजना	NotRelevant	Nutral-3	100,000
६३	13.68 बेलका ७ को खानेपानी पाइप खरिद	NotRelevant	Nutral-3	400,000
६४	13.16 वन पार्क हरियाली नदी नियन्त्रण तथा भूसंरक्षण कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
६६	13.18 विपद् व्यवस्थापन कोष	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive- 2	1,800,00 0
६७	13.21 वन तथा फलफुलजन्य नर्सरी स्थापना	NotRelevant	Nutral-3	200,000
६८	13.63 ठोक्सिला कटारी खानेपानी तथा सरसफाई बेलका ४	NotRelevant	Nutral-3	100,000
६९	13.29 प्रदेश सरकारसँग समपुरक आयोजनाको साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	2,916,00 0
७०	13.29 प्रदेश सरकारसँग समपुरक आयोजनाको साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	1,084,00 0
७२	13.44 नगरसभा हल वडा सभाहल निर्माण सहयोग व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	500,000
७३	13.50 नगर परिषरमा शहिद पार्क तथा बाल उद्यान निर्माण	RaiseVoice	IndirectlySupportive- 2	700,000
७४	13.51 मलामी घर निर्माण बेलका २	NotRelevant	Nutral-3	1,000,00 0
७६	13.53 बेलका कभर्ड हल निर्माण साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	1,800,00 0
७७	13.54 वडा नं १ को भवनको तला थप साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	500,000
७८	13.55 वडा नं ४ को प्रशासनिक भवन घेराबेरा	NotRelevant	Nutral-3	700,000
७९	**13.56 बेलका महिला उद्यमीहरुको साझा भवन निर्माण साझेदारी बेलका १**	**LivelihoodEmpowerment**	**DirectlySupportive- 1**	**300,000**
८०	**13.58 वडा नं ९ कार्यालय भवन तला थप साझेदारी**	**NotRelevant**	**Nutral-3**	**500,000**
८१	13.59 कागति सालिक निर्माण बेलका ६ साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	250,000
८२	13.60 वडा नं ६ को सडक मर्मत विपदजन्य	NotRelevant	Nutral-3	100,000
८३	13.61 वडा नं ६ को सेवाकेन्द्र घेराबेरा साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	250,000
८४	13.62 जागिरामथानी आधारभुत विद्यालय छाना तथा प्लास्टर बेलका ७	NotRelevant	Nutral-3	250,000
८५	13.65 भाटेपुलबाट जुलेफि टोलसम्म जाने बाटो स्तरोन्नती वडा नं ३	NotRelevant	Nutral-3	300,000

८६	आम्वासी सहरी स्वास्थ्य केन्द्र मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	300,000
८७	नगर परिषरमा वाल पुस्तकालय तथा स्तनपान कक्ष निर्माण/मर्मत सम्भार	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	300,000
८८	मैनामैनीमा प्रहरी चौकी स्थापना सहयोग	NotRelevant	Nutral-3	200,000
८९	माझि जातिको देवालय निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	300,000
९०	13.27 पुँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श खर्च	NotRelevant	Nutral-3	1,200,000
९१	13.42 विभिन्न डिपिआर वातावरणीय तथा सम्भाव्यता अध्ययन	**NotRelevant**	**Nutral-3**	500,000
८०११९४०४१०३ बेलका शिक्षा कार्यक्रम				
९३	15.08 शिक्षक अनुदान सहायता	NotRelevant	Nutral-3	9,800,000
९४	15.19 नगर इसिडि शिक्षक तलव चाडपर्व खर्च समेत नयाँ ३ थप समेत	NotRelevant	Nutral-3	1,800,000
९५	15.18 पोषाक	NotRelevant	Nutral-3	500,000
९६	12.30 विद्यालय प्रोत्साहन सबै तह	NotRelevant	Nutral-3	150,000
९७	15.01 सदा मरिक लगायत समुदायका वस्तीमा कोचिङ्ग कक्षा सन्चालन	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	200,000
९८	15.03 अभिभावक शिक्षा बालमैत्री वडा घोषणा गर्ने वडामा	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	100,000
९९	15.04 तालिम र व्यवस्थापन ECD / IEMIS	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१००	15.05 NASA test ३ र ५ कक्षा एक पटक	NotRelevant	Nutral-3	60,000
१०१	15.06 प्रश्न पत्र बैंक निर्माण र वितरण कक्षा 5 र ८	NotRelevant	Nutral-3	60,000
१०२	15.07 अर्धवार्षिक र वार्षिक बुलेटिन प्रकाशन र शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१०३	15.09 विव्यस अध्यक्ष र प्रअलाई समसामयिक मुद्दामा सचेतिकरण	NotRelevant	Nutral-3	50,000
१०४	15.10 शिक्षा दिवस बाल दिवस लगायत समारोह	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	50,000
१०५	15.11 विद्यार्थीसँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	50,000
१०६	15.13 शिक्षासँग सम्वन्धित बैठक अतिथि सत्कार र व्यवस्थापन कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१०७	15.14 शिक्षा शाखा व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१०८	15.15 शिक्षक व्यवस्थापन पुरन्दह र जनता मावि कान्चिराङ्ग	NotRelevant	Nutral-3	1,500,000
१०९	15.16 स्काउटिङ्ग	NotRelevant	Nutral-3	80,000
११०	15.17 सबै सामुदायिक माविमा कोचिङ्ग कक्षा सञ्चालन कक्षा - 10	NotRelevant	Nutral-3	500,000
१११	15.20 नगर शिक्षाको आवधिक योजना निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	300,000
११२	15.22 कक्षा ८ परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	300,000

११३	15.23 प्राविधिक उच्च शिक्षा अध्ययनरत छात्रवृत्ति	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	800,000
११४	**15.24 विज्ञान शिक्षक व्यवस्थापन**	**NotRelevant**	**Nutral-3**	**1,000,000**
११५	**15.25 क्याम्पस सञ्चालन अनुदान**	**NotRelevant**	**Nutral-3**	**400,000**
११६	15.27 प्रअ बैठक तथा व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	200,000
११७	15.28 स्थानीय पाठ्यक्रम कक्षा १-३ सन्दर्भ सामग्री	NotRelevant	Nutral-3	900,000
११८	15.29 सहयोगी कार्यकर्ता कार्यालय सहयोगी विद्यालय कर्मचारी र CLC समेत	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	8,700,000
११९	15.31 सिएलसी सँगको कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	150,000
१२०	15.32 राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड कार्यक्रम सञ्चालन साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१२१	15.33 बालमैत्री कक्षा कोठा सामग्री खरिद	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	200,000
१२२	15.34 नगर युवा तथा खेलकुद	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
१२३	1521 अवलोकन भ्रमण	NotRelevant	Nutral-3	150,000
१२४	15.12 विद्यालयको अनुगमन मूल्यांकन कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१२५	15.02 भौतिक व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	2,000,000
१२६	15.26 खानेपानी र जस्तापाता	NotRelevant	Nutral-3	400,000
८०१११४०४१०४ बेलका कृषि विकास कार्यक्रम				
१२७	21.07 कृषि समिति तथा आर्थिक समिति र उर्जा समितिको बैठक	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१२८	21.05 कृषि सन्चार महशुल सुचना टेलिफोन तथा ईन्टरनेट सुविधा	NotRelevant	Nutral-3	50,000
१२९	21.04 कृषि प्राविधिकहरुलाई विभिन्न क्षमता अभिबृद्धि हुने तालित सन्चालन	NotRelevant	Nutral-3	50,000
१३०	21.02 नगर परिषरमा कृषि सिकाई केन्द्र सञ्चालन	NotRelevant	Nutral-3	40,000
१३१	21.01 लहरे वाली तथा विभिन्न तरकारीको विउ विजन वितरण ७५ प्रतिशत अनुदान	NotRelevant	Nutral-3	150,000
१३२	**21.03 करार खेति प्रवर्धन**	**NotRelevant**	**Nutral-3**	**120,000**
१३३	21.08 किसानहरुलाई टनल तथा मल्चिङ्ग प्लास्टिक वितरण (50 प्रतिशत अनुदान)	NotRelevant	Nutral-3	400,000
१३४	21.09 साना सिचाइ विकास कार्यक्रम निर्माण मर्मत संभार मोटर तथा पाइप 60 प्रतिशत अनुदानमा वितरण	NotRelevant	Nutral-3	700,000
१३५	21.10 कार्यक्रम अनुगमन मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१३६	21.11 सामग्री ढुवानी इन्धन सञ्चार कार्यालय व्यवस्थापन तथा सञ्चालन	NotRelevant	Nutral-3	90,000
१३७	21.06 नागरिकको समस्या नगरको प्रतिवद्धता सहायता	NotRelevant	Nutral-3	100,000
८०११४०४१०५ बेलका स्वास्थ्य कार्यक्रम				
१३८	14.17 वर्थिङ्ग सेन्टरमा कार्यरत २४ घण्टे अनमीको तलव भत्ता तथा	NotRelevant	Nutral-3	

	पोषाक			350,000
१३९	**14.18 स्वास्थ्य चौकी मैनामैनीमा कार्यरत करारका अनमीको तलव भत्ता र पोषाक**	**NotRelevant**	**Nutral-3**	**350,000**
१४०	**14.33 मृगौला प्रत्यारोपण गरेका डाइलाइसिस गरिरहेका क्यान्सर रोगी तथा मेरुदण्ड पक्षघातका विरामीलाई औषधी उपचार खर्च**	**NotRelevant**	**Nutral-3**	**100,000**
१४१	14.28 उत्कृष्ट स्वास्थ्य संस्था तथा उत्कृष्ट काम गर्ने कर्मचारीलाई प्रोत्साहन स्वरुप पुरस्कार वितरण	NotRelevant	Nutral-3	30,000
१४२	14.27 स्वास्थ्य शाखा फिल्ड प्रयोजनका लागि इन्धन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१४३	14.12 नगरभित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि औजार उपकरण खरिद	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१४४	14.26 स्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको फर्म फर्म्याट छपाई	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१४५	14.30 वर्थिङ्ग सेन्टरका लागि SBA तालिम तथा पृष्ठपोषण कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
१४६	14.01 महामारी तथा दैवी प्रकोप रोकथाम तथा नियन्त्रण	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
१४८	**14.03 पञ्चकर्म स्नेहन स्वेदन शिरोधरा अभ्याङ्ग**	**NotRelevant**	**Nutral-3**	**50,000**
१४९	**14.04 सर्पदंश उपचार केन्द्र व्यवस्थापन कार्यक्रम**	**NotRelevant**	**Nutral-3**	**100,000**
१५०	14.05 जेष्ठ नागरिकका लागि रक्तचापका विरामीलाई वर्षैभरी निशुल्क औषधी	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	100,000
१५१	14.06 गर्भवती महिलाहरुलाई नियमित तेस्रो पटकको विशेषज्ञबाट गर्भजाँच तथा निशुल भिडियो एक्सरे तथा औषधी वितरण सेवा	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	50,000
१५२	14.07 औषधी रिप्याकिङ्ग तथा ढुवानी	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१५३	14.08 गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१५४	14.09 महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुको प्रोत्साहन कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	1,100,000
१५५	14.10 तथ्याङ्क सुपरीवेक्षक व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	325,000
१५६	14.11 नगरभित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि वार्षिक रुपमा औषधी खरिद	NotRelevant	Nutral-3	2,000,000
१५७	14.13 सहरी स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्च / तलव भत्ता समेत	NotRelevant	Nutral-3	2,097,500
१५८	14.14 स्वास्थ्य चौकी मैनामैनीमा वर्थिङ्ग सेन्टर तथा प्रयोगशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद	NotRelevant	Nutral-3	250,000
१५९	14.16 आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलव भत्ता पोशाक तथा कार्यालय व्यवस्थापन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	335,500
१६०	14.16 आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलव भत्ता पोशाक तथा कार्यालय व्यवस्थापन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	4,567,000
१६१	14.20 कोल्ड चेन सव सेन्टर व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	18,000
१६२	14.21 स्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको मासिक चौमासिक र वार्षिक समीक्षा तथा कोहर्ट विश्लेषण	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१६३	14.22 मानसिक औषधी खरिद	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१६४	14.23 आँखा उपचार व्यवस्थापन लगायत शिविर सञ्चालन	NotRelevant	Nutral-3	100,000

१६५	14.24 आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र सहरी स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	50,000
१६६	14.25 महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुको लागि निशुल्क स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	DirectlySupportive-1	77,000
१६७	14.29 HMIS / DHIS2 / LMIS तालिम तथा पृष्ठपोषण कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	100,000
१६८	ओ पि डी सेवा सञ्चालनका लागि मसलन्द खर्च	NotRelevant	Nutral-3	300,000
१६९	14.32 गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन यातायात खर्च	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१७०	14.19 अतिथि सत्कार	NotRelevant	Nutral-3	50,000
१७१	14.31 स्वास्थ्य शाखाको लागि फर्निचर तथा फर्निसिङ्ग खरिद	NotRelevant	Nutral-3	50,000
८०११४०४१०६ बेलका पशुपन्छी कार्यक्रम				
१७३	22.02 पशुस्वास्थ्य उपचार सेवा कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१७४	22.03 पशु स्वास्थ्य प्रयोगशाला सेवा कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	50,000
१७५	22.04 पशु स्वास्थ्य घुम्ती उपचार सेवा	NotRelevant	Nutral-3	150,000
१७६	22.05 पशु पन्छी खोप	NotRelevant	Nutral-3	150,000
१७७	22.06 ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा दाना बनाउँने तथा घाँस काट्ने मेशिन वितरण	NotRelevant	Nutral-3	200,000
१७८	22.07 पशु विमा अभिमुखिकरण गोष्ठी	NotRelevant	Nutral-3	30,000
१७९	22.08 कर्मचारी तालिम अनुगमन प्रतिवेदन तथा दैनिक भ्रमण खर्च	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१८०	22.09 विविध खर्च	NotRelevant	Nutral-3	20,000
१८१	22.01 मासु कटिङ्ग सेन्टर स्थापना तथा कोल्डरुम निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	100,000
८०११४०४१०९ उद्यम विकास कार्यक्रम				
१८२	23.01 मेड मोडलमा नयाँ उद्यमी सिर्जना	NotRelevant	Nutral-3	300,000
१८३	23.02 स्तरोन्नती एवम् प्रविधि सहयोग	NotRelevant	Nutral-3	100,000
१८४	23.04 अनुगमन मूल्यांकन	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	50,000
१८५	23.03 उद्यम विकास समितिको बैठक खर्च	NotRelevant	Nutral-3	50,000
८०११४०४११० पर्यटन तथा सहकारी कार्यक्रम				
१८६	25.07 सहकारी प्रगति पुस्तिका प्रकाशन छपाइ तथा कार्यविधि तयारी	NotRelevant	Nutral-3	25,000
१८७	25.08 मासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन फारम छपाई	NotRelevant	Nutral-3	10,000
१८८	25.02 भूमी इकाई सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि कार्यरत कर्मचारीको पारिश्रमिक	NotRelevant	Nutral-3	1,200,000
१८९	25.01 पर्यटन क्षेत्र विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
१९०	25.04 सहकारी संस्थाहरुलाई शिक्षा तालिम तथा सुचना व्यवस्थापन कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	300,000
१९१	25.05 सहकारी दिवस मनाउने तथा उत्कृष्ट सहकारी पुरस्कृत कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	40,000

१९२	25.06 सहकारी संस्थाहरुको अभिलेखिकरण	NotRelevant	Nutral-3	25,000
१९३	25.03 सहकारी संस्थाहरुको अनुगमन मूल्यांकन र प्रतिवेदन संप्रेशण	NotRelevant	Nutral-3	100,000
८०११९४०४१११ संस्थागत विकास सेवा प्रवाह तथा सुशासन कार्यक्रम				
१९४	11.03 इलेक्ट्रोनिक सामग्री तथा सिसि क्यामेरा मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	300,000
१९७	11.04 हेभि सवारी मर्मत ट्याक्टर समेत	NotRelevant	Nutral-3	2,950,00 0
१९८	11.18 उपमेयर पृष्ठपोषण कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	1,000,00 0
१९९	11.06 एम्बुलेन्स सव वहान पानी ट्यांकी लगायत मेशिनरी सञ्चालन व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	1,000,00 0
२०१	11.10 कर्मचारी तथा पदाधिकारी क्षमता विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	700,000
२०२	11.05 इन्धन खर्च ट्याक्टर तथा हेभी सवारी	NotRelevant	Nutral-3	2,000,00 0
२०४	**11.11 सशस्त्र तथा जनपद प्रहरी साझेदारी कार्यक्रम**	NotRelevant	Nutral-3	**200,000**
२०५	**11.12 सडक दुर्घटना न्यूनीकरण कार्यक्रम**	NotRelevant	Nutral-3	**100,000**
२०६	11.13 नदिजन्य पदार्थ चोरी निकासी नियन्त्रणका लागि प्रोत्साहन	NotRelevant	Nutral-3	500,000
२०७	11.16 नगर प्रमुख जनसरोकार कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	1,000,00 0
२०८	11.17 न्यायिक वा प्रशासनिक आदेश वा मेलमिलाप बमोजिम भुक्तानी गर्नुपर्ने भएमा हुने खर्च	RaiseVoice	IndirectlySupportive- 2	1,200,00 0
२०९	11.20 व्यवशायिक पशुपंक्षीपालक कृषकलाई विउ वोका वितरण कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
२१०	11.21 पाराग्लाईडिङ्ग खरिद वेलका ८	NotRelevant	Nutral-3	276,005
२११	11.21 पाराग्लाईडिङ्ग खरिद वेलका ८	NotRelevant	DirectlySupportive-1	200,000
२१२	11.02 सार्वजनिक सुनुवाई तीन पटक	RaiseVoice	IndirectlySupportive- 2	300,000
२१३	11.14 योजना अनुगमन मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन तयारी	NotRelevant	Nutral-3	1,500,00 0
२१४	11.15 प्रशासनिक खर्च विविध सुचना प्रकाशन लगायत	NotRelevant	Nutral-3	1,500,00 0
२१५	11.07 मानसिक विरामी परिवार विमा सहयोग कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive- 2	500,000
२१६	11.08 जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive- 2	500,000
२१८	11.01 संघीय र प्रदेश सरकारलाई फीर्ता गर्न बाँकी दायित्व	NotRelevant	Nutral-3	3,000,00 0
२२०	11.19 झोलुङ्गेपुल साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	8,000,00 0
८०११९४०४११२ कार्यालय सन्चालन तथा प्रशासनिक खर्च				

२२१	10.07 पारिश्रमिक कर्मचारी	NotRelevant	Nutral-3	608,033
२२२	10.07 पारिश्रमिक कर्मचारी	NotRelevant	Nutral-3	25,891,967
२२३	10.06 पोशाक	NotRelevant	Nutral-3	1,200,000
२२४	10.05 महंगी भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	1,200,000
२२५	10.18 कर्मचारीको बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	600,000
२२६	10.35 कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	NotRelevant	Nutral-3	1,500,000
२२७	10.02 पदाधिकारी बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	1,500,000
२२८	10.01 पदाधिकारी सुविधा	NotRelevant	Nutral-3	7,800,000
२२९	10.01 पदाधिकारी सुविधा	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
२३०	10.32 कर्मचारी कल्याण कोष	NotRelevant	Nutral-3	2,000,000
२३१	10.26 पानी तथा बिजुली	NotRelevant	Nutral-3	1,200,000
२३२	10.27 सडक बत्तीको विद्युत महशुल	NotRelevant	Nutral-3	500,000
२३३	संचार महसुल	NotRelevant	Nutral-3	500,000
२३४	10.24 इन्धन (पदाधिकारी)	NotRelevant	Nutral-3	2,600,000
२३५	10.23 इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	NotRelevant	Nutral-3	3,000,000
२३६	10.22 सवारी साधन मर्मत खर्च	NotRelevant	Nutral-3	4,000,000
२३७	10.28 सवारी साधन बिमा तथा नवीकरण खर्च	NotRelevant	Nutral-3	999,000
२३९	10.19 मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	NotRelevant	Nutral-3	4,000,000
२४०	10. 38 कानून तथा सूचना प्रकाशन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	700,000
२४१	10.13 आवधिक योजना निर्माण	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	1,050,269
२४२	10.15 आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	300,000
२४३	10.16 MTMP	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	749,731

२४४	10.21 सामाजिक परिक्षण/ मध्यकालिन खर्च संरचना निर्माण	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	324,000
२४५	10.21 सामाजिक परिक्षण/ मध्यकालिन खर्च संरचना निर्माण	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	876,000
२४७	**10.25 सफ्टवयेर व्यवस्थापन**	NotRelevant	Nutral-3	**500,000**
२४८	**10.08 करार सेवा शुल्क**	NotRelevant	Nutral-3	**4,634,000**
२४९	10.08 करार सेवा शुल्क	NotRelevant	Nutral-3	6,544,033
२५०	10.08 करार सेवा शुल्क	NotRelevant	Nutral-3	821,967
२५१	10.09 ज्यालादारीमा कार्यरत कर्मचारीहरुको ज्याला	NotRelevant	Nutral-3	516,000
२५२	10.09 ज्यालादारीमा कार्यरत कर्मचारीहरुको ज्याला	NotRelevant	Nutral-3	3,484,000
२५३	10.10 पञ्जिकरण कर्मचारी पारिश्रमिक साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	650,000
२५४	10.11 सूचना प्रविधि अधिकृतको पारिश्रमिक साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	200,000
२५५	10.12 एक गाउँ एक प्राविधिक पारिश्रमिक साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	343,000
२५६	10.12 एक गाउँ एक प्राविधिक पारिश्रमिक साझेदारी	NotRelevant	Nutral-3	807,000
२५७	10.14 जग्गा बर्गिकरण कार्य भूमि नियमावली बमोजिम	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
२५८	10.36 स्थानीय एफ.एम. प्रवर्द्धन कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
२५९	10.37 स्थानीय पत्रपत्रिका प्रवर्द्धन कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	200,000
२६१	10.04 पदाधिकारी अनुगमन भ्रमण खर्च	NotRelevant	Nutral-3	2,000,000
२६२	10.17 कर्मचारी अनुगमन तथा भ्रमण खर्च	NotRelevant	Nutral-3	4,000,000
२६३	10.29 विविध खर्च	NotRelevant	Nutral-3	3,000,000
२६४	10.30 अतिथि सत्कार	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
२६५	10.31 परीक्षा संचालन लगायत विविध खर्च	NotRelevant	Nutral-3	300,000
२६६	10.33 नगर प्रमुखको सचिवालय व्यवस्थापन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	500,000
२६७	10.34 न्यायिक समिति तथा उप प्रमुखको सचिवालय व्यवस्थापन खर्च	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	500,000
२६८	10.39 घरजग्गा/सवारी साधन/ मेशिनरी औजार भाडा	NotRelevant	Nutral-3	1,124,000
२६९	10.03 सभा सञ्चालन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	650,000
२७०	10.03 सभा सञ्चालन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	150,000

२७१	मेशिनरी तथा औजार एवम् इलेक्ट्रोनिक्स सामग्री खरिद	NotRelevant	Nutral-3	1,000,00 0
२७२	10.20 फर्निचर तथा फिक्चर्स	NotRelevant	Nutral-3	2,000,00 0
२७३	पारिश्रमिक कर्मचारी प्रदेश लोक सेवाबाट नयाँ सिफारिस भई आएका कर्मचारीहरुका लागि नपुग तलव	NotRelevant	Nutral-3	2,500,00 0
२७४	पानी तथा बिजुली खर्च	NotRelevant	Nutral-3	1,000,00 0
२७५	देउराली आवि गलेनीको अधुरो काम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
२७६	परामर्श सेवा 13औं नगरसभाबाट थप	NotRelevant	Nutral-3	1,000,00 0
८०११११४०४२०१ वेलका नगरपालिकावडा नं.१				
३५८	1.19 पदाधिकारी बैठक खर्च	NotRelevant	Nutral-3	144,000
३५९	1.10 बन तथा वातावरण बृक्षारोपण तथा गोडमेल	NotRelevant	Nutral-3	50,000
३६०	1.13 खेलकुद कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३६१	1.2 दलित लक्षित कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
३६२	**1.3 पिछडावर्ग लक्षित कार्यक्रम**	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	**50,000**
३६३	**1.4 आदिवासी/जनजाती लक्षित कार्यक्रम**	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	**50,000**
३६४	1.5 महिला लक्षित कार्यक्रम	RaiseVoice	DirectlySupportive-1	50,000
३६५	1.6 अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
३६६	1.7 टोल विकास संस्था सहयोग कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	115,000
३६७	1.8 भुमी नापी तथा व्यवस्थापन कार्य	NotRelevant	Nutral-3	200,000
३६८	1.9 कृषी कार्यक्रम (तालिम भ्रमण अनुगमन)	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३६९	१।१ वालमैत्री तथा पोषणमैत्री कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	200,000
३७०	1.20 विविध खर्च (खाजा/कार्यालय सामान/सरसफाई खर्च/ ईन्धन/ मर्मत)	NotRelevant	Nutral-3	304,000
३७१	1.11 मा.वि. आम्वासी मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३७३	1.16 वडा कार्यालय भवनमा तला थप तथा मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	1,500,00 0
३७४	सरस्वती आविका लागि कम्प्यूटर तथा प्रिन्टर खरिद	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३७५	**1.17 सडक वत्ती वाल्ने कार्यक्रम**	NotRelevant	Nutral-3	**217,000**
३७६	**1.14 स्वास्थ्य चौकी पुरन्दह घेरावारा**	NotRelevant	Nutral-3	**200,000**
३७७	1.15 विपद् व्यवस्थापन तथा नदी नियन्त्रण	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	400,000

३७८	1.18 वडा अध्यक्ष साना विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	500,000
८०११४०४२०२ वेलका नगरपालिकावडा नं.२				
३८०	2.21 इन्धन	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३८१	2.22 अन्य कार्यालय संचालन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	400,000
३८२	कार्यालय संचालन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	40,000
३८३	2.17 महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३८४	**2.18 कृषि तथा पशुपन्छी सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम**	NotRelevant	Nutral-3	**50,000**
३८५	**2.23 बालमैत्री सुशासन प्रवर्द्धन कार्यक्रम**	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	**200,000**
३८६	2.4 तपेश्वरी आ.वि. व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३८७	विभिन्न खेल कला संस्कृति कला सहयोग कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३८८	2.20 युवा तथा खेलकुद विकास कायर्क्रम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
३९०	2.10 विपदमा परेकालाई राहता तथा उद्धार कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	60,000
३९३	2.13 ह्युम पाईप खरिद	NotRelevant	Nutral-3	250,000
३९६	2.15 नव सार्वजनिक युवा क्लबको शौचालय निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	50,000
३९७	2.6 पारुहाङ आमा समूहको भवनमा शौचालय निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	100,000
३९८	2.11 कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष घेराबार मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	50,000
३९९	2.12 पूर्वाधार साझेदारी विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	450,000
४००	2.14 गलफडियाँ सामुदायिक भवनको झ्याल ढोका तथा भवन निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	80,000
४०१	2.19 वडा अध्यक्ष विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	150,000
४०२	2.2 वडा कार्यालय घेराबारा गेट तथा सवारी पार्किङ स्थल निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	1,050,000
४०३	2.5 रामनगर र शान्तिनगर आ.वि. को कक्षाकोठा निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	400,000
४०४	2.7 आधारभूत सेवा केन्द्र घेराबारा तथा व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४०५	विपद् व्यवस्थापन	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	450,000
८०११४०४२०३ वेलका नगरपालिकावडा नं.३				
४०६	3.1 पदाधिकारी बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	145,000
४०७	3.10 लैंगिक समानता तथा समता सम्बन्धी कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	50,000
४०८	3.9 कृषि/पशु तालिम तथा प्रवर्दन कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४०९	3.12 विपन्न बालबालिकाहरुलाई पठन पाठन प्रोत्साहन तथा बालमैत्री कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	50,000
४१०	3.13 दलित तथा आदिवासी जनजाती पहिचान प्रबर्द्धन कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	100,000

४११	3.16 युवा तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	50,000
४१२	3.17 भूमि व्यवस्थापन कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४१३	3.18 टोल विकास संस्था क्षमता अभिवृद्धि तथा बैठक खर्च	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	100,000
४१४	3.6 अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई आत्मबल अभिबृद्धि तथा सम्मान कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
४१५	3.7 सुत्केरी पोषण कार्यक्रम ३५ दिनभित्रमा जन्म दरेता गरेमा	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	200,000
४१६	3.8 जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
४१७	3.11 वडा स्तरीय अनुगमन तथा ईन्धन	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४१८	3.2 विविध खर्च / कार्यालय व्ववस्थापन/ सामाग्री खरिद	NotRelevant	Nutral-3	303,000
४१९	3.22 बाटो नामसारी व्यवस्थापन खर्च	NotRelevant	Nutral-3	132,000
४२०	3.3 विभिन्न संघ संस्था तथा भैपरी आउने सहयोग	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४२२	3.19 प्रगति चोकदेखि मिल टोल पुछारसम्म बाटो स्तरोन्नती	NotRelevant	Nutral-3	200,000
४२३	3.20 मुस्कान चोकदेखि दक्षिण कटारी खोलासम्म बाटो स्तरोन्नती	NotRelevant	Nutral-3	250,000
४२४	3.21 देबनारायणको घर छेउको बाटो संरक्षण तथा वाल निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	200,000
४२५	नमुना टोल बाटो स्तरोन्नती कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	500,000
४२६	3.4 विपद् व्यवस्थापन	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	500,000
४२७	3.23 नयाँ राजाजी मन्दिर घेराबारा सातपत्रे	NotRelevant	Nutral-3	200,000
४२८	3.14 वडा कार्यालय घेराबारा	NotRelevant	Nutral-3	500,000
४२९	3.5 वडा अध्यक्ष साना विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	500,000
८०११९४०४२०४ वेलका नगरपालिकावडा नं.४				
४३०	4.16 पदाधिकारी बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	300,000
४३१	4.17 संचार महसुल	NotRelevant	Nutral-3	50,000
४३२	4.4 दलित सचेतना कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	50,000
४३३	4.5 आदिबासी जनजाती लक्षित कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
४३४	4.6 महिला तथा बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	100,000
४३५	4.7 अपाङ्गता सहायता कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
४३६	4.8 युवा तथा खेलकुद कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
४३७	4.18 विविध खर्च	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४३९	4.10 मकर बहादुर बि.क. को घर छेउ स्ल्याब कल्भर्ट निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	400,000
४४०	4.11 बिज्ञान टोल सडक मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	300,000

४४१	4.12 देबिस्थान खोला स्ल्याब कल्भर्ट निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	500,000
४४२	4.13 रामलक्ष्मण खोला स्ल्याब कल्भर्ट निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	600,000
४४३	4.9 लाबजार सडक नाला निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	500,000
४४४	4.15 विपद् व्यवस्थापन कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	250,000
४४५	**4.14 बिज्ञान टोल सिंचाई**	NotRelevant	Nutral-3	**150,000**
४४६	**4.1 वडा अध्यक्ष साना पूर्वाधार विकास कार्य्रम**	NotRelevant	Nutral-3	**450,000**
४४७	4.2 श्री जनता मा.वि. गुरुङचौरी भवन मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४४८	सडक बत्ती जडान	NotRelevant	Nutral-3	200,000
८०११९४०४२०५ बेलका नगरपालिकावडा नं.५				
४४९	5.20 पदाधिकारी बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	144,000
४५०	5.3 विभिन्न विद्यालयहरुको बिद्युत मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	50,000
४५१	5.1 कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४५२	5.13 सरसफाई शौचालय निर्माण समाग्री वितरण	NotRelevant	Nutral-3	25,000
४५३	5.14 अति विपन्नलाई जस्तापाता वितरण	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	100,000
४५४	5.15 कोही भोको नरहोस अति विपन्न सहयोग कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	100,000
४५५	5.17 संघसंस्था सहयोग कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	100,000
४५६	5.18 वडा बाल संरक्षण समिति सहयोग	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	50,000
४५७	5.4 अपाङ्गता सहयोग कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
४५८	5.5 खेलकुद प्रवर्द्धन कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४५९	5.19 विविध खर्च	NotRelevant	Nutral-3	336,000
४६०	5.10 डुम्रीकुना कल्भर्ट निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	700,000
४६१	5.12 डाँडाबारी त्रिवेणी टोल बाटो ग्राबेल तथा मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४६२	5.6 वडा अध्यक्ष सानातिना पूर्वाधार निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	900,000
४६३	5.7 क्लब भवनदेखी जिरायत जाने सडक ट्रयाक निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	175,000
४६४	5.9 मैनी थापाचोक कल्भर्ट निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	1,000,000
४६५	5.16 विपद् व्यवस्थापन	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	200,000
४६६	5.2 सिंचाई तथा खानेपानी व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४६७	5.11 रातमाटे गुम्बा खानेपानी मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	50,000
४६८	5.8 आशिष चर्च भवन घेराबारा	NotRelevant	Nutral-3	100,000

८०११९४०४२०६ वेलका नगरपालिकावडा नं.६				
४६९	6.13 पदाधिकारी बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	144,000
४७०	6.14 इन्धन तथा योजना अनुगमन	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४७१	6.11 अति विपन्नलाई आर्थिक सहायता कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	50,000
४७२	6.16 वडा अध्यक्ष कप फुटबल तथा भलिबल प्रतियोगिता	NotRelevant	Nutral-3	150,000
४७३	6.17 महिला दलित तथा बालबालिका लैंगिक हिंसा	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	100,000
४७४	6.18 कृषि सचेतना कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	150,000
४७५	6.19 संघसंस्था सहयोग कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	50,000
४७६	6.12 कार्यालय संचालन तथा विविध खर्च	NotRelevant	Nutral-3	250,000
४७७	6.15 विद्युत महसुल खानेपानी इन्टरनेट तथा सरसफाई समाग्री	NotRelevant	Nutral-3	80,000
४७८	6.1 वडामा संचालनमा रहेका मुख्य तथा शाखा सडक मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	720,000
४७९	6.2 सारथे टंकेला गुफा जोड्ने नयाँ सडक निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	400,000
४८०	6.3 देउराली हुँदासे राक्चे सडक निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	300,000
४८१	6.4 अजिङ्गरे फक्टपुर सडक निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	200,000
४८२	6.5 ढाक्रे खारखोला सडक निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४८३	कैयाँकोरी लामादिवुङ टंकेला गुफा जोड्ने सडक	NotRelevant	Nutral-3	500,000
४८४	6.10 विपद् व्यवस्थापन तथा मर्मत संभार	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	280,000
४८५	6.7 खानेपानी पाईप मर्मत संभार तथा खरिद	NotRelevant	Nutral-3	300,000
४८६	6.8 खानेपानी मर्मतका लागि सिमेन्ट सहयोग	NotRelevant	Nutral-3	50,000
४८८	6.9 वडा अध्यक्ष साना सहयोग पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	102,398
४८९	अतिथि गृह भवन मर्मत तथा व्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४९०	तित्रिबोटे खोपकेन्द्र मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	50,000
४९१	पुवारेथुम्का शिवमन्दिर घेराबेरा	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४९२	वडा सेवा कार्यालय घेराबेरा	NotRelevant	Nutral-3	250,000
८०११९४०४२०७ वेलका नगरपालिकावडा नं.७				
४९३	7. 16 इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	NotRelevant	Nutral-3	100,000
४९४	7.14 खेलकुद कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	70,000
४९५	7.13 दलित महिला तथा बालबालकिा लक्षित कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	50,000
४९६	7.19 कार्यालय संचालन तथा बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	434,000
४९७	7.12 मोटरसाईकल खरिद	NotRelevant	Nutral-3	

				200,000
४९८	7.1 मयुङटार दिलुङटार जोड्ने सडक	NotRelevant	Nutral-3	750,000
४९९	7.10 खमारे कृषि सडक	NotRelevant	Nutral-3	200,000
५००	7.11 ढाकमालुङ सडक	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५०१	7.2 नाम्केसा मयुङटार जोड्ने सडक	NotRelevant	Nutral-3	350,000
५०२	7.3 चोडाहाङ बाखावावुवा जोड्ने सडक	NotRelevant	Nutral-3	500,000
५०३	7.4 माथिल्लो जगेपुरी सडक	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५०४	7.5 तल्लो जगेपुरी सडक	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५०५	7.6 लोकछराङ सडक	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५०६	7.7 वडा भरीको सडक मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	400,000
५०७	7.8 डागी दाङ्खा जोड्ने सडक	NotRelevant	Nutral-3	130,000
५०८	7.9 आरुबारी दाङ्खा जोड्ने सडक	NotRelevant	Nutral-3	130,000
५०९	7.17 विपद् व्यवस्थापन	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	250,000
५१०	7.18 वडा अध्यक्ष साना विकास योजना	NotRelevant	Nutral-3	256,000
५११	7.15 हिमकला आ. बि. भवन मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	80,000
८०११४०४२०८ वेलका नगरपालिकावडा नं.८				
५१२	8.26 पदाधिकारी बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	144,000
५१३	8.28 पत्रपत्रिका तथा संघसंस्था सहयोग कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	50,000
५१४	8.1 फलफुल बिरुवा खरिद तथा वितरण	NotRelevant	Nutral-3	75,000
५१५	8.10 स्वास्थ्य पोषण तथा गर्ववती भेटघाट कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	75,000
५१६	8.11 बाल सचेतना कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	०.०१
५१७	8.25 डस्टबिन खरिद	NotRelevant	Nutral-3	50,000
५१८	8.29 सरसफाई स्वीपरको पारिश्रमिक	NotRelevant	Nutral-3	30,000
५१९	8.30 आधारभूत स्वास्त्य केन्द्र ब्यवस्थापन	NotRelevant	Nutral-3	50,000
५२०	8.31 लक्षित बर्ग कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	100,000
५२१	8.9 खेलकुद कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५२२	कृषि तथा पर्यटन प्रवर्द्धनका लाग अवलोकन भ्रमण	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५२३	8.27 कार्यालय संचालन तथा विविध खर्च	NotRelevant	Nutral-3	306,000
५२४	8.3 जागिरामथानी आ.वि. मर्मत संभार	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५२५	8.22 फर्निचर तथा फिक्चर्स	NotRelevant	Nutral-3	

				150,000
५२६	8.4 जनता आ.वि डुडखोला प्लाई खरिद	NotRelevant	Nutral-3	50,000
५२७	8.12 वडा साना तिना विकास कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५२८	8.13 पहाडीभेगका विभिन्न सडक मर्मत कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	600,000
५२९	8.14 शिशौली सडक योजना	NotRelevant	Nutral-3	200,000
५३०	8.15 सोमबारे सडक नाली योजना	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५३१	8.16 भिमफेदी पिपलचोक सडक स्तरोन्नती	NotRelevant	Nutral-3	300,000
५३२	8.17 महानेपा सडक कल्भर्ट योजना	NotRelevant	Nutral-3	200,000
५३३	8.18 रंगमहल रिङ्गरोड ग्राबेल	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५३४	8.19 सोमबारे मायुडटार सडक स्ल्याब तथा नालि मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५३५	8.21 छोटे कोठु सडक स्तरोन्नती	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५३७	देउसावारी सडक निर्माण / मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	50,000
५३८	8.23 विपद् व्यवस्थापन	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	350,000
५३९	8.20 छोटे सिंचाई योजना	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५४०	8.6 सेतिखोला माथिल्लो टोल खानेपानी योजना	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५४१	8.7 डुडखोला खानेपानी आयोजना	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५४२	8.8 खानेपानी पाईप खरिद	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५४३	8.2 पशुलाई खानेपानी योजना	NotRelevant	Nutral-3	150,000
५४५	आराङ्गा खेलमैदान मर्मत	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५४६	उपभोक्तासँग साझेदारी कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	50,000
५४७	जनता आवि आराङ्गा मर्मत संभार	NotRelevant	Nutral-3	50,000
५४८	सेतीखोला कटान नियन्त्रण	NotRelevant	Nutral-3	150,000
८०११९४०४२०९ वेलका नगरपालिकावडा नं.९				
५४९	9.1 पदाधिकारी बैठक भत्ता	NotRelevant	Nutral-3	216,000
५५०	9.10 धर्म संस्कृति कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५५१	9.11 टोल बिकास संस्था अन्तरकृया कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	100,000
५५२	9.12 शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	300,000
५५३	9.2 कृषि/पशुपन्छी/वासवोरीङ्ग निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	100,000
५५४	9.22 संघसंस्था सहयोग कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	100,000
५५५	9.3 महिला लक्षित कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	DirectlySupportive-1	

				50,000
५५६	9.4 दलित लक्षित कार्यक्रम	ChangeDiscrimination	IndirectlySupportive-2	50,000
५५७	9.5 आदिबासी जनजाती लक्षित कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	50,000
५५८	9.6 खेलकुद कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	50,000
५५९	9.7 बालबालिका अपाङ्गता तथा जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम	RaiseVoice	IndirectlySupportive-2	100,000
५६०	9.8 स्वास्थ्य सरसफाई तथा पोषण कार्यक्रम	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	50,000
५६१	9.21 कार्यालय संचालन तथा विविध खर्च	NotRelevant	Nutral-3	264,000
५६२	9.13 वडा अध्यक्ष साना विकास आयोजना	NotRelevant	Nutral-3	490,000
५६५	9.19 रंगशाला पुर्व खोल्सीमा स्ल्याब कल्भर्ट निर्माण (प्र.म. रोजगार साझेदारी)	NotRelevant	Nutral-3	500,000
५६६	9.20 एकता टोलबाट ठाक्रे जाने सडक निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	150,000
५६७	9.24 कामना चोक रातापनी सडक एजिङ (प्र.म. रोजगार साझेदारी)	NotRelevant	Nutral-3	200,000
५६८	सिमलटार टोल विकास संस्थाको खारखोलामा स्ल्याव कल्भर्ट निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	600,000
५६९	9.16 विद्युत विस्तार कार्यक्रम	NotRelevant	Nutral-3	200,000
५७०	9.15 विपद व्यवस्थापन	LivelihoodEmpowerment	IndirectlySupportive-2	200,000
५७१	9.18 तारजाली खरिद	NotRelevant	Nutral-3	150,000
५७२	9.9 खानेपानी व्यस्थापन तथा अधुरो डिप बोरिङ्ग निर्माण	NotRelevant	Nutral-3	400,000
५७३	9.23 जलकन्या देविस्थान परिसर घेराबेरा (प्र.म. रोजगार साझेदारी)	NotRelevant	Nutral-3	60,000
०	**जम्मा**			**305,108,403**

परिवर्तनका क्षेत्र	जम्मा संख्या	प्रतिशत
LivelihoodEmpowerment	29	6%
RaiseVoice	38	8%
ChangeDiscrimination	27	6%
NotRelevant	355	79%
जम्मा	**449**	**100%**

वर्गीकरण	संख्या	प्रतिशत
DirectlySupportive-1	16	4%
IndirectlySupportive-2	78	17%

Nutral-3	355	79%
जम्मा	**449**	**100%**

संकेत (कोड)	बजेट	
DirectlySupportive-1	4452000	1%
IndirectlySupportive-2	33805000	11%
Nutral-3	266851403	87%
जम्मा	**305108403**	100%

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट संकेत	**2**	

अनुसूची २ : गाउँ/नगरपालिकाका नीति कार्यक्रममा भएका लैङ्गिक समावेशी प्रावधानहरु

बेलका नगरपालिका (आर्थिक बर्ष २०८०/८१)

सवल आर्थिक सामाजिक तथा भौतिक पूर्वाधार: स्वच्छ सुन्दर समुन्नत र समृद्ध बेलका नगरको आधार

१. विद्यालयहरुमा बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री र छात्र छात्राहरुको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, शुद्ध पिउने पानी, पुस्तकालय विज्ञान प्रयोग शाला र कम्प्यूटर प्रयोगशालाको व्यवस्था गरिनेछ।

२. प्राविधिक धारतर्फ उच्च शिक्षामा अध्ययनरत विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

३. एक वडा एक वालविकास केन्द्र कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

४. बालबालिकासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रमको थालनी गरिनेछ।

५. पढ्दै सिक्दै र कमाउदै एवम विधालय आयआर्जन कार्यक्रमलाई निरन्तरता र विस्तार गरिनेछ।

६. सदा मरिक मुसहर लगायत लोपोन्मुख जातिहरुको बालबालिकाहरुलाई विशेष कक्षा संञ्चालनलाई निरन्तरता दिईनेछ।

७. बेलका नगर अस्पताल वर्थिङ सेन्टर र तपेश्वरी स्वास्थ्य चौकी वर्थिङ सेन्टरमा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुरक्षित प्रसुति सेवाका लागि नगरक्षेत्र भित्रका गर्भवति महिलाहरुलाई एम्बुलेन्स सेवा निशुल्क गरिएकोमा यसलाई आगामी आ.व. मा पनि निरन्तरता दिईनेछ।

८. नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका गर्भवती महिलाहरुले अनिवार्य रुपमा ४ पटक गर्भजाँच गराई स्वास्थ्य सस्थामा प्रसुति गराएमा नगरबाट रु. १५ देखि २५ सय वरावरको पौष्टिक आहार वितरण कार्यका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।

९. बेलका नगरअस्पताललाई पोषणमैत्री, बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा गरिनेछ।

१०. कुपोषण भएका बालबालिकाको स्थानीय स्तरमै उपचारका लागि बेलका नगरअस्पतालमा रहेको ओटिसी सेन्टर र स्वास्थ्य चौकी तपेश्रवरीमा रहेको ओटिसी सेन्टर व्यवस्था गर्दै कुपोषित वच्चाहरुको उपचारमा सहजता ल्याउन पोष्टर पम्पलेट र ब्यानर सहितको प्रचार प्रसार गरिनेछ।

११. स्वास्थ्य चौकी मैनामैनीमा वर्थिङ सेन्टरको स्थापना गरी मातृमुत्यू र बालमृत्यु घटाउनुको साथै निदानात्मक सेवाका लागि प्रयोगशालाको स्थापना गरिनेछ।

१२. आपतकालिन कोष खडा गरिनेछ।

१३. महिलाहरुमा हुन बच्चादानीको क्यान्सरबाट बचाउनका लागि निशुल्क घुम्ती स्वास्थ्य शिविरको संञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ।

१४. सन्तान जन्माउनका लागि गर्भ राख्न शारिरीक तथा मानसिक रुपले योग्य नभएका महिलाहरुले गर्भधारण गरेमा निजहरुको नियमित स्वास्थ्य उपचारार्थ सहयोगका लागि उपचार गर्न कोष खडा गरिनेछ।

१५. स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई समावेशी बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाईनेछ।

१६. किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवा र कार्यक्रम संञ्चालन गरिनेछ।

१७. पोषणयुक्त खाध्य पदार्थको उत्पादनमा जोड दिदै गर्भवति तथा सुत्केरी महिलालाई पोषण करेसावारीको महत्व सम्बन्धी स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गरिनेछ।

१८. बच्चादानी खसेका महिलाहरुको स्क्रिनिङ गरी निशुल्क शल्यक्रियाको लागि निरन्तरता

दिईनेछ।

१९. पूर्ण खोप निश्चित, नियमित गाँउघर क्लिनिक , खोप क्लिनिङ, आमा समुहको बैठक, ग.म.श(गर्भवती महिला समुह बैठक) तथा आमा सुरक्षा कार्यक्रमका लागी निरन्तरता दिईनेछ।

२०. महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेवकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने तालिमको व्यवस्था गरी प्रोत्साहन कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।

२१. महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेवकहरुलाई स्वास्थ्य विमा गर्न ५० प्रतिशत रकम पालिकाबाट व्यवस्था गरिनेछ।

२२. गर्भवती महिलाहरुलाई हरेकपटकको गर्भजाँचमा आयोडिन नुनको उपलव्धता र महत्ववारे परामर्श दिईनेछ।

२३. आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत यातायात खर्चलाई चुस्त बनाईनेछ।

२४. स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती कार्यलाई प्रोत्साहन गर्दै घरमा हुने प्रसुतिलाई न्युनिकरण गरिनेछ।

२५. हरेक गर्भवती महिलालाई एचआई भी टेस्ट गर्ने र प्रसुती भएको ४५ दिनभित्र भिटामिन ए को मात्रा अनिवार्य दिन प्रोत्साहन गरिनेछ।

२६. लैङ्गिक हिंसामुक्त बेलका नगर भन्ने अभियान अघि बढाई हिंसा विरुद्ध शून्य सहनशिलताको नीति अवलम्वन गरिनेछ ।

२७. घरेलु हिंसा,लैङ्गिक हिंसा पिडितहरुको संरक्षण गर्दै पारिवारिक पुनर्स्थापना लागि आवश्यक कार्यक्रम संञ्चालन गरिनेछ ।

२८. लैङ्गिक खण्डीकृत तथ्याक संकलन गरी पालिकाको लैङ्गिक खण्डीकृत तथ्यांक तथा पाश्वचित्र तयार तथा प्रकाशन गरिनेछ।

२९. आगामी आ.व.२०८०/८१को बजेट तथा कार्यक्रम लैङ्गिक उत्तरदारी दृष्टिकोणले विनियोजन गरिनेछ।

३०. जेष्ठ नागरिकको हकहितलाई मध्यनजर गर्दै वडादेखि नगर स्तरिय ज्येष्ठ नागरिक संञ्जाल गठन गरिनेछ।भने ज्येष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यलाई निरन्तरता गरिनेछ।

३१. महिला मैत्री ,वालमैत्री ,ज्येष्ठ नागरिक मैत्री तथा अपाङ्गता भएका व्याक्ति मैत्री,लैङ्गिक यौनिक अल्पसंख्यक मैत्री कार्यालय व्यवस्थापन तथा शौचालयहरु व्यवस्थापनका कार्यहरु गरिनेछ।

३२. अपाङ्गता भएका नागरिकहरुको पुनर्स्थापना र क्षमता विकासका लागी अपाङ्गता सिकाई केन्द्र, सिकाई चौतारीहरु निर्माण गरिनेछ ।

३३. प्रत्यक वडा तथा टोलविकासमा मानसिक स्वास्था र आत्मा हत्या रोकथाम सम्वन्धी सचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

३४. हिंसा प्रभावित महिला तथा किशोरिका लागि संचालित अल्पकालिन महिला सुरक्षा वास व्यवस्थापनमा र स्तरउन्नतिको विस्तार गरिने छ ।

३५. पालिकामा विनियोजित वजेट तथा कार्यक्रमहरु लैङगिक उत्तरदायी वजेट छ छैन भनि परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

३६. बेलका नगरपालिकाभित्र रहेका ज्येष्ठ नागरिक भेटघाट चौतारीहरुको लगत संकलन गर्ने,अवलोकन गरी स्तरउन्नति गरिनेछ।

३७. अतिविपन्न,गरिव,दलित, जनजाति तथा सिमान्तकृत समुदायको उत्थान तथा सशक्तिकरण गर्दै जिविकोपार्जनका लागि उधमशिलता विकास तालिम प्रदान गरि आर्थिक आत्मनिर्भरका लागि व्यवसाय अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

३८. महिला,बालबालिका,लैङ्गिक अल्पसंख्यक,गरिवी न्युनिकरण,अपाङ्गता भएका ब्यात्ति ज्येष्ठ नागरिकहरुको क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरुलाई पालिकामा सूचिकृत गराउदै सामाजिक विकास सचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रममा सहकार्य गरि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

३९. सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक विभेद,हिंसा,बालविवाह न्युनिकरण,लागूपदार्थ दुर्वयसनी,छुवाछुत तथा जातिय विभेद,मानसिक समस्या न्युनिकरणका लागि नीजि क्षेत्र गैर सरकारी संघ संस्थाहरुलाई परिचालन गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ।

४०. बेलका नगरपालिकालाई वि.सं. २०८३ भाद्र २९ सम्ममा बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त नगरपालिका घोषणा गर्ने गरी कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।

४१. बेलका नगरपालिकामा बालसंरक्षण प्रणालीलाई व्यवस्थित र संस्थागत गर्दै बालबालिकाहरुको संरक्षणको विषयमलाई सुनिश्चित गरिनेछ ।

४२.सबै प्रकारका बालबालिकाहरुलाई आफ्नो अभिव्यक्ती, विचार र भावनाहरुलाई व्यक्त गर्ने वातावरण श्रृजना गरी सहभागिताको अधिकारलाई परिवार देखी स्थानीय तहसम्म सुनिश्चित गरिनेछ ।

४३. नगरपालिकालाई बालश्रम तथा बालविवाहमुक्त नगरपालिकाको रुपमा सुनिश्चित गरिनेछ ।

४४. बेलका नगरपालिकाको बालअधिकार समिति तथा महिला बालबालिका शाखामा बालमैत्री अध्ययन केन्द्र स्थापना गरी बालअधिकारको स्रोत केन्द्रको रुपमा विकास गरिनेछ ।

४०. नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका महिला, विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्गलाई लक्षित गरी उर्जामा आधारित सामाजिक, आर्थिक, रोजगारी सिर्जनाका क्रियाकलाप संञ्चालन गरिनेछ।

४१. कुलतमा लागेका युवाहरुको लागि दुर्व्यसनी पदार्थ विरुद्ध चेतना सुधार गृह संञ्चालनको व्यवस्था मिलाई पुनःस्थापना कार्यक्रम संञ्चालन गरिनेछ र युवाहरुलाई कुलत र दुर्व्यसनीबाट बचाउन सचेतनामुलक कार्यक्रम संञ्चालन गरिनेछ।

४२. अतिविपन्न दीर्घरोगी , असहाय नागरिकको आवश्यक खाध्यान्नको व्यवस्था गरिनेछ।

४३. नगरपालिका तथा मातहतका कार्यालयबाट निर्माण वा विकास गरिने भौतिक पूर्वधारहरु नागरिकमैत्री, अपाङ्गमैत्री, बालबालिकामैत्री तथा वातावरणमैत्री बनाईनेछ।

४४. अशक्त,अपाङ्ग वृद्धवृद्धा तथा ६ महिनामाथिका गर्भवती तथा ४५ दिनभित्रका सुत्केरी महिलाहरुका लागी नागरिक सहायता कक्ष एकलद्धार सेवा प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ।